

**POSLOVNO IZVJEŠĆE 1997.
SADRŽAJ**

PROSLOV

U skladu s 22. člankom Zakona o šumama Republike Hrvatske Upravni odbor poduzeća "Hrvatske šume" – javno poduzeće za gospodarenje šumama i šumskim zemljištima u Republici Hrvatskoj, p. o. Zagreb, redovito, a najmanje jedanput godišnje podnosi izvješće o svom radu Hrvatskom državnom saboru. Direktor Poduzeća u skladu sa Statutom "Hrvatskih šuma", p. o. Zagreb, dužan je o poslovanju Poduzeća izvješćivati Vladu Republike Hrvatske, Upravni odbor Poduzeća i zaposlene u Poduzeću. U skladu s poslovnom politikom Poduzeća o poslovanju se izvješćuje i javnost. Jedan od oblika izvješćivanja je i poslovno izvješće što ga "Hrvatske šume" objavljuju redovito svake godine, a ono sadrži skraćeni prikaz rada i poslovanja Poduzeća u prethodnoj godini.

Poslovnim izvješćem za 1997. godinu prikazani su svi značajniji podaci o Poduzeću, djelatnosti Poduzeća, ostvareni radovi, njegov ustroj i veličina, broj zaposlenika, financijski rezultati poslovanja te sve ostalo što se drži potrebnim i svrhovitim prikazati u ovakvu Poslovnom izvješću.

Izvješće treba služiti i promicanju ugleda Poduzeća, pa je njegov oblik, izgled i sadržaj napravljen i s tim ciljem. Poslovanje "Hrvatskih šuma" u 1997. godini obilježava nastojanje Upravnoga odbora i posloводства Poduzeća za što racionalnijim, učinkovitijim i tržišnijim odnosima u Poduzeću. S tim su ciljem dijelovi Poduzeća (materijalna imovina i zaposlenici) u skladu sa Zakonom o šumama i Zakonom o trgovačkim društvima izdvojeni u posebne gospodarske subjekte u vlasništvu "Hrvatskih šuma" kao društva s ograničenom odgovornošću. Ovo Poslovno izvješće sadrži i računovodstvene i financijske podatke o poslovanju tih društava, što znači da ovo Poslovno izvješće sadrži prikaz poslovanja poduzeća majke "Hrvatske šume" i jedanaest društava kćeri ili podatke o poslovanju skupine "Hrvatske šume".

Poslovna 1997. godina značajna je i po tome što je s 1. srpnjem te godine u sustav Poduzeća uključen nakon mirne reintegracije dio Poduzeća koji je 1991. godine okupiran i koji je do mirne reintegracije bio pod nadzorom UNTAES-a. Tako su prvi put "Hrvatske šume" poslovale na cjelokupnom području Poduzeća nakon mirne reintegracije Podunavlja. Značajne teškoće u radu i poslovanju Poduzeća u 1997. godini čini miniranost dijela površina kojima gospodare "Hrvatske šume" na 243 693 ha s drvnom zalihom od 23,5 mil. m³ i etatom od 4,9 mil. m³ te 1 213 km nerazminiranih šumskih prometnica.

Vjerojatno će taj problem veći broj godina činiti teškoće u radu i poslovanju Poduzeća. Ne očekuje se da će "Hrvatske šume" same moći otkloniti te teškoće ni tehnički ni financijski.

Uza sve teškoće s kojima se susreće hrvatsko gospodarstvo, a tako i "Hrvatske šume", od pretvorbe, restrukturiranja, prilagođavanja tržišnim uvjetima poslovanja do zastarjele tehnologije, velikoga broja invalida rada i invalida rata, razorenih i uništenih građevinskih objekata, uništenih i opljačkanih sredstava za rad i opreme, protjeranih zaposlenika i mnogo drugoga, Poduzeće je u 1997. godini ostvarilo većinu planiranih zadataka propisanih Šumskogospodarskom osnovom.

Uz povećanje proizvodnje drvnih sortimenata za 8,5 % u odnosu na 1996. godinu i smanjenje prosječne cijene drvnih sortimenata za 9 kn/m³ ili 3,1 % u odnosu na prethodnu godinu, omogućeno je poslovanje poduzeća za preradu drveta u Republici Hrvatskoj i zadovoljavajuća opskrba hrvatskoga pučanstva ogrjevnim drvom.

Racionalizacijom i učinkovitošću rada u "Hrvatskim šumama" omogućena je sanacija većega broja gospodarskih subjekata na račun "Hrvatskih šuma", uplata u proračun Republike Hrvatske, financiranje "Hrvatske vodoprivrede", financiranje lokalne uprave i samouprave, financiranje Šumarskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Šumarskoga instituta Jastrebarsko, povećanje plaća zaposlenika i povećanje imovine Poduzeća.

Poslovanje Poduzeća odvija se bez kreditnih zaduženja, što uz postojeće uvjete nije realno očekivati u idućem razdoblju.

Direktor
Anđelko Serdarušić, dipl. inž. šum.

Predsjednik Upravnoga odbora
Marino Golob, dipl. oec.

USTROJ “HRVATSKIH ŠUMA”

“Hrvatske šume” - javno poduzeće za gospodarenje šumama i šumskim zemljištima u Republici Hrvatskoj, p. o. Zagreb, osnovane su na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama (NN 41/90), s početkom rada 1. siječnja 1991, kao pravni sljednik više gospodarskih subjekata.

“Hrvatske šume”, p. o. Zagreb, u vlasništvu su Republike Hrvatske. Osnovane su radi gospodarenja šumama i šumskim zemljištem u Republici Hrvatskoj. Zakonom o šumama šume i šumsko zemljište proglašeni su dobrom od interesa za Republiku Hrvatsku i imaju njezinu osobitu zaštitu.

Osim Zakonom o šumama odnosi u poslovanju i upravljanju Poduzećem uređeni su Zakonom o računovodstvu (NN 90/92), Zakonom o reviziji (NN 90/92) te drugim zakonima i aktima.

USTROJ PODUZEĆA

Poduzeće se sastoji od ovih ustrojnih jedinica:

Direkcija

16 uprava šuma

171 šumarija

3 radne jedinice.

U vlasništvu Poduzeća je 16 društava s ograničenom odgovornošću.

Sjedište je Poduzeća u Zagrebu, Ljudevita Farkaša Vukotinovića 2.

USTROJNA SHEMA

TERITORIJALNA SHEMA

RAD UPRAVNOGA ODBORA

U 1997. Upravni je odbor "Hrvatskih šuma", p. o. Zagreb, imao dvanaest sjednica.

Članovi Upravnoga odbora bili su:

Marino Golob, dipl. oec., predsjednik, prof. dr. Stanislav Sever, zamjenik predsjednika, Mijo Jukić, dipl. oec., član, mr. sc. Predrag Haramija, član, Franjo Prebanić, dipl. inž., član, Vladimir Zagorec, general HV, kao predstavnici vlasnika imenovani odlukom Vlade RH, te Stjepan Lončar, dipl. inž., član, Đuro Kauzlarić, dipl. inž., član, i Anton Sabo, dipl. inž., član, izabrani u ime zaposlenika poduzeća "Hrvatske šume".

Rad Upravnoga odbora u 1997. temeljio se na nastojanju da Poduzeće bude što bolje ustrojeno kako bi moglo što racionalnije, učinkovitije i profitabilnije poslovati u skladu s tržišnim uvjetima i ostvariti sve poslove zadane propisima Šumskogospodarskom osnovom.

Na tim temeljima doneseni su svi planski akti (Plan gospodarenja, Plan poslovanja, Plan investicija, Plan znanstvenoistraživačkoga rada za 1997, Plan obrazovanja u 1997. i dr.).

U skladu s Programom restrukturiranja Poduzeća donesene su odluke temeljem kojih je proveden postupak osnivanja 16 društava s ograničenom odgovornošću kojih su osnivač i vlasnik "Hrvatske šume".

U sklopu toga je započeto osnivanje još pet društava u djelatnosti turizma, ugostiteljstva i lovstva: "Lovački dom" d. o. o. Delnice, "Hotel Mali Lošinj" d. o. o. Mali Lošinj, "Fazanerija Peski" d. o. o. Đurđevac, "Hoteli Selce" d. o. o., Selce i "Hoteli Quercus i Kambelovac" d. o. o., Drvenik

Radi privatizacije donijete su odluke o prodaji "Ambalaža" d. o. o. Lanišće, "Drvena galanterija" d. o. o. Vrbovsko, "Ribnjačarstvo" d. o. o. Lipovljani, te pogon "Tesara" Gorači. Odluke su o prodaji u postupku davanja potrebne suglasnosti Vlade RH.

Nastavljena je prodaja, davanje u zakup i najam nekretnina koje nisu u funkciji obavljanja osnovne djelatnosti Poduzeća (garaža, lugarnica, neizgrađenih građevinskih zemljišta i dr.).

U cilju racionalizacije donesen je Program zbrinjavanja viška zaposlenika s umanjenom radnom sposobnošću, zabranjeno zapošljavanje zaposlenika na neodređeno vrijeme osim na područjima koja su bila okupirana i dr.

Odnosi drvene industrije i Poduzeća, a s tim u svezi potraživanja i dugovanja Poduzeća bila su stalna tema svih sjednica. Držeći potrebnim uređivanje tih odnosa u obostranom interesu, Vlada RH je upoznata s aktualnim gospodarskim položajem Poduzeća, te je predloženo da se sporna pitanja uredi na sastanku predstavnika Vlade RH, "Hrvatskih šuma" i drvene industrije, što do sada nije ostvareno. Nastojalo se također da poslovanje i gospodarski položaj "Hrvatskih šuma" bude raspravljen kao posebna točka dnevnoga reda na koordinaciji Vlade Republike Hrvatske nadležnoj za gospodarstvo, što također nije do sada ostvareno.

Na zahtjev Predsjednika Vlade RH održan je sastanak predstavnika Upravnog odbora i poslovodstva poduzeća, Ministarstva poljoprivrede i šumarstva, HGK, Udruge poslodavaca, Šumarskog fakulteta te predstavnika više trgovačkih društava u Hrvatskoj koje se bave preradom drva. Sastanak je održan 3. listopada 1997. godine u lovačkom domu Brezovica.

Dogovoreni su: način prodaje, mjesto kupoprodaje, primjena indeksnog cjenika, primjena normi za drvo, način preuzimanja, osiguranje i rokovi plaćanja, izvoz drvnih sortimenata i ostalo što je potrebno za normalno odvijanje kupoprodaje drvnih sortimenata. Zaključci su dostavljeni Vladi RH i predloženo donošenje odgovarajuće odluke. Više je puta Vlada Republike Hrvatske neposredno uredila odnose Poduzeća s trgovačkim društvima. Poduzeću su prenesene dionice "Spačva" d. d. Vinkovci i "Papuk drvena industrija Pakrac" d. d. Pakrac, koje je držao Hrvatski fond za privatizaciju. Određena je isporuka drvnih sortimenata drvnjoj industriji "Spačva" d. d. Vinkovci, IK "Gaj" d. d. Slatina, "Bilo" d. d. Đurđevac, DIP "Stolarija" d. d. Ogulin i "FINEL" d. o. o. Petrinja.

Otpisane su i reprogramirane dospjele obveze IK "Gaj" d. d. Slatina, reprogramirane su dospjele obveze Poduzeća za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalida "Suvenir" Sirač i "FINEL" d. o. o. Petrinja, sanirani su "Mirna" d. d. Rovinj, Riječka banka, "Pazinka" Pazin, "Uljanik" Pula, "3. maj" Rijeka, Brodogradilište Kraljevica, "Brodotrogir" Trogir.

Osim na opisane načine kupoprodajni su odnosi bili uređeni uvjetima i načinima prodaje proizvoda i usluga "Hrvatskih šuma", cijenama glavnih šumskih proizvoda, izmjenom indeksa cijena u Cjeniku glavnih šumskih proizvoda, u Cjeniku radova u privatnim šumama i pružanju drugih stručnih usluga.

Rezultati poslovanja nadzirani su preko mjesečnih izvješća o novčanim tijekovima, te usvajanjem tromjesečnih izvješća o poslovanju (I - III, I - VI, I - IX), na temelju kojih je analiziran rad i usvojene mjere za poboljšanje u ustrojnim jedinicama, gdje je to bilo potrebno. Račlanjeni su troškovi po jedinici proizvoda te prosječne cijene po jedinici proizvoda u ustrojnim jedinicama Poduzeća.

Ugovor o zajmu između Republike Hrvatske i Međunarodne banke za obnovu i razvoj za Projekt obnove i zaštite obalnih šuma, koji je sklopljen 31. siječnja 1997, raspravljen je i odobrene su radnje predstavnika Poduzeća u postupku zaključivanja i provedbe Projektanoga ugovora Obnova i zaštita obalnih šuma, koji je zaključen između "Hrvatskih

šuma” i Međunarodne banke za obnovu i razvoj, te Pomoćnoga ugovora o zajmu, koji je zaključen između “Hrvatskih šuma” i Republike Hrvatske.

Tijekom 1997. odlučeno je da se pomogne javnom poduzeću “Šume Herceg - Bosne”, p. o. Mostar, za popravak stroja, Karmelu sv. Josipa Šarengrad za pomoć u građi pri izgradnji samostana, Autoklubu “92” iz Zagreba za suradnju u organizaciji natjecanja Lobor '97, Hrvatskom aeroklubu za pomoć hrvatskoj pilotskoj reprezentaciji, Velikom križarskom bratstvu iz Zagreba, Katoličkoj udruzi “Kap dobrote” iz Zagreba, Dobrovoljnom vatrogasnom društvu Predavac te da se daruje 46 nagrađenih osnovnih škola u Republici Hrvatskoj sadnicama ukrasnoga bilja i šumskoga drveća.

Ministarstvu razvitka i obnove Republike Hrvatske upućen je prijedlog za zajedničko rješavanje i mišljenje u svezi s mnogobrojnim zamolbama za pomoć u izgradnji i obnovi sakralnih objekata.

Normativnim aktima uređen je postupak kupnje šuma, šumišta i ostaloga zemljišta, davanje u najam ili zakup nekretnina u vlasništvu ili na gospodarenju u “Hrvatskim šumama”, izobrazba, rješavanje stambenih potreba zaposlenika, registraturna i arhivska građa, postupak nabave proizvoda i usluga i ustupanje radova, lov, davanje kredita, zajmova i drugih plasmana, obilježavanje dana “Hrvatskih šuma”, te skupljanje tartufa. Krajem godine, sukladno Zakonu o šumama, donesen je Plan gospodarenja “Hrvatskih šuma” za 1998.

ŠUME I ŠUMSKO ZEMLJIŠTE

ŠUME I ŠUMSKO ZEMLJIŠTE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Ukupna kopnena površina Republike Hrvatske iznosi 56 610 km², a od toga šume i šumsko zemljište zauzimaju 24 856 km² ili 44 %. "Hrvatske šume" gospodare s 80,1 % svih šuma i šumskoga zemljišta, ostale državne ustanove s 1,3 %, a privatni vlasnici s 18,6 % površine.

Odnos između šuma i šumskoga zemljišta kojima gospodare "Hrvatske šume", p. o. Zagreb, te šuma i šumskoga zemljišta kojima gospodare ostale državne ustanove neznatno je promijenjen.

Zakonom o izmjenama Zakona o proglašenju šume Risnjak nacionalnim parkom (NN 13/97), Zakonom o izmjenama Zakona o proglašenju Plitvičkih jezera nacionalnim parkom (NN 13/97) i Zakonom o izmjenama Zakona o proglašenju nacionalnoga parka "Krka" izuzet je dio površina iz gospodarenja "Hrvatskih šuma", p. o. Zagreb, i predan na gospodarenje ustanovama koje upravljaju navedenim nacionalnim parkovima. Tijekom 1997. godine nije u cijelosti završen postupak razgraničenja i primopredaja površina između javnih ustanova koje gospodare nacionalnim parkovima i "Hrvatskih šuma", p. o. Zagreb. Stoga u prikazu stanja šuma i šumskih zemljišta nisu sadržane promjene površina, drvnih zaliha i prirasta koje su nastale slijedom navedenih zakonskih odredaba.

Od 2 485 611 ha ukupnoga šumskoga zemljišta 83,6 % je obraslo drvećem, dok ostalih 16,4 % ili 407 322 ha otpada na različite skupine neobrasloga zemljišta.

Drvena zaliha šumskogopodarskoga područja iznosi 324 milijuna m³, godišnje priraste 9,6 milijuna m³, a godišnji etat je 5,3 milijuna m³. Najzastupljenija bjelogorica u drvenoj zalihi je bukva s 36,5 % i hrast s 24 %, dok ostala tvrda bjelogorica čini 15 %. Udio od 14,5 % crnogorice svrstava naše šume u siromašne tim vrstama.

Šumskogopodarskom osnovom do 2005. godine uzgojni su radovi na jednostavnoj biološkoj reprodukciji propisani na približno 359 000 ha i na proširenoj biološkoj reprodukciji na oko 101 000 ha.

Planira se izgradnja 2 826 km šumskih prometnica.

Tablica 1. Šumsko zemljište s obzirom na obraslost

Kategorija zemljišta	Površina	
	ha	%
Obraslo	2 078 289	83,6
Neobraslo	Proizvodno	331 334
	Neproizvodno	14 618
	Ukupno	345 952
Neplodno	61 370	2,5
UKUPNO	2 485 611	100,0

Tablica 2. Drvena zaliha prema vlasništvu i vrstama drveća

Vrsta drveća	Kategorija vlasništva						UKUPNO	
	"Hrvatske šume"		Državne, ostali		Privatne			
	000 m ³	%	000 m ³	%	000 m ³	%	000 m ³	%
Hrast lužnjak	43 899	15,8	230	2,9	852	2,2	44 981	13,9
Hrast kitnjak	27 115	9,7	146	1,8	5 125	13,5	32 386	10,0
Ostali hrastovi	4 290	1,5	34	0,4	8 684	22,8	13 008	4,0
Bukva	102 509	36,8	4 640	58,7	11 049	29,1	118 198	36,5
Jasen	10 473	3,8	44	0,6	313	0,8	10 830	3,3
Grab	21 436	7,7	99	1,3	4 941	13,0	26 476	8,2
OTB	13 851	5,0	222	2,8	5 211	13,7	19 284	5,9
Joha	3 226	1,2	10	0,1	297	0,8	3 533	1,1
Vrba	1 498	0,5	7	0,1	15	0,0	1 520	0,5
Topola	3 069	1,1	77	1,0	57	0,1	3 203	1,0
OMB	3 282	1,2			469	1,2	3 751	1,2
Jela	28 214	10,1	1 595	20,2	667	1,8	30 476	9,4
Smreka	5 904	2,1	584	7,4	37	0,1	6 525	2,0
Obični bor	993	0,4	60	0,8	42	0,1	1 095	0,3
Crni bor	2 925	1,1	37	0,5	135	0,4	3 097	1,0
Ostali borovi	4 179	1,5	112	1,4	5	0,0	4 296	1,3
OC	1 460	0,5	8	0,1	129	0,3	1 597	0,5
UKUPNO	278 323	100,0	7 905	100,0	38 028	100,0	324 256	100,0
%	85,8		2,4		11,7		100,0	
m ³ /ha	175		253		84		156	

ŠUME I ŠUMSKO ZEMLJIŠTE KOJIM GOSPODARE "HRVATSKE ŠUME"

"Hrvatske šume" gospodare s 1 991 537 ha šuma i šumskoga zemljišta, što čini 35,2 % kopnene površine Republike Hrvatske.

Tablica 3. Šumsko zemljište prema obraslosti

Kategorija zemljišta	Površina	
	ha	%
Obraslo	1 592 869	80,0
Neobraslo	Proizvodno	323 130
	Neproizvodno	14 490
	Ukupno	337 620
Neploidno	61 048	3,1
UKUPNO	1 991 537	100,0

80 % zemljišta kojim gospodare "Hrvatske šume" obraslo je šumom, dok je ostalih 20 % ili 398 668 ha neobraslo.

Najvrednije sjemenjače čine 64 % svih obraslih površina, panjače zauzimaju 16 %, razni degradirani šumski oblici 20 %. Umjetno podignute plantaže i kulture prostiru se na 1 % obraslih površina.

Udio "Hrvatskih šuma" u površini obrasloga šumskoga zemljišta države je 77 %, u drvnjoj zalih 86 %, prirastu 85 % i u etatu 92 %.

Tablica 4. Šume prema namjeni i načinu postanka

Namjena	Obrasle površine							UKUPNO
	Sjemenjače	Panjače	Makije	Garizi	Šikare	Šibljiaci	Kulture i plantaže	
	ha							
Gospodarske šume	977 190	236 103	27 989	12 786	249 767	6 863	15 135	1 525 833
Šume posebne namjene	17 543	2 157	828	59	116		184	20 887
Zaštitne šume	23 322	13 877	438	226	8 246	37	4	46 150
UKUPNO	1 018 055	252 137	29 255	13 071	258 129	6 900	15 323	1 592 870

S obzirom na namjenu šume i šumska zemljišta su, sukladno odredbama Zakona o šumama, razvrstani na tri osnovne skupine:

- gospodarske šume
- šume posebne namjene
- zaštitne šume.

Gospodarske šume i šumska zemljišta u ukupnoj površini sudjeluju s 94 %, šume posebne namjene s 1 % i zaštitne šume s 5 %.

Značajna površina gospodarskih šuma (164 739 ha obrasloga zemljišta) nalazi se unutar parkova prirode, koji ne isključuju gospodarsku upotrebu šume uz primjenu posebnih odredaba.

Tablica 5. Šume i šumske površine prema namjeni i obraslosti

Namjena šuma i šumskog zemljišta	Površina šuma i šumskog zemljišta				
	Obraslo	Neobraslo		Neploidno	Ukupno
		proizvodno	neproizvodno		
ha					
Gospodarske	1 525 833	290 163	13 629	49 165	1 878 790
Posebne namjene	20 887	1 642	257	1 123	23 909
Zaštitne	46 150	31 325	603	10 760	88 838
UKUPNO	1 592 870	323 130	14 489	61 048	1 991 537
Rasadnici		424			424

Sjemenjače čine 64 % ukupne obrasle površine kojom gospodari Poduzeće, plantaže čine 1 %, a ostalih 35 % čine razni manje ili više degradirani oblici (panjače, makije, garizi, šikare, šibljaci).

S obzirom na namjenu 96 % obraslih površina čine gospodarske sastojine, 1 % šume posebne namjene i 3 % zaštitne šume.

Tablica 6. Uzgojni oblici šuma

Uzgojni oblik	Površina		Drvena zaliha		Godišnji teč. prirast	
	ha	%	m ³	%	m ³	%
Regularne šume	890 625	69	190 256 126	68	6 012 095	74
Preborne šume	394 889	31	88 067 495	32	2 111 401	26
Ukupno	1 285 514	100	278 323 621	100	8 123 496	100

S oko 69 % od ukupne površine sjemenjača, panjača i plantaža gospodari se prema pravilima uzgajanja regularnih šuma.

Preborni način gospodarenja primjenjuje se na ostalih 31 % površina. Tijekom ovoga gospodarskoga polurazdoblja planira se (u skladu s odredbama Pravilnika o uređivanju šuma) dio prebornih šuma urediti po načelima regularnoga načina gospodarenja, te će udio prebornih šuma biti mnogo manji.

PROPISANI ETAT U ŠUMAMA KOJIMA GOSPODARE "HRVATSKE ŠUME"

Ukupni propisani etat razvrstan je na:

- etat regularnih šuma, koji se dijeli na glavni i prethodni prihod
- etat prebornih šuma.

Šumskogospodarskom osnovom planira se etat za razdoblje od četrdeset godina, a s obzirom na razdoblje u kojem se treba ostvariti razvrstava se u tri kategorije:

- etat za I/1 gospodarsko polurazdoblje (1996 - 2005);
- etat za I/2 gospodarsko polurazdoblje (2006 - 2015);
- etat za II. gospodarsko razdoblje (2016 - 2035).

Glavni prihod regularnih šuma propisan je za I/1 gospodarsko polurazdoblje na površini od 75 967 ha. Etat će u cijelosti biti ostvaren (dovršni sijek) na 55 959 ha, a na ostaloj površini djelomično.

Etat glavnoga prihoda jednodobnih šuma za I/1 polurazdoblje iznosi 20 847 472 m³.

U I/2 gospodarskom polurazdoblju planira se etat glavnoga prihoda na 81 294 ha s ukupnom sječivom količinom drva od 23 646 769 m³.

U II. gospodarskom razdoblju za etat glavnoga prihoda predviđeno je 187 298 ha i 66 660 790 m³ drvene zalihe.

Prethodni prihod regularnih šuma (prorede) propisan je za I/1 gospodarsko polurazdoblje na površini od 539 490 ha. Na toj se površini planira sjeći 15 055 482 m³, odnosno 10 % od utvrđene drvene zalihe i 31 % od očekivanoga desetogodišnjega prirasta.

U I/2 polurazdoblju planira se prorjeđivati 521 123 ha i pritom se planira posjeći 14 178 169 m³ drva.

U II. gospodarskom razdoblju prorede su planirane na 889 468 ha sa sječivom količinom drva od 24 179 440 m³.

Etat prebornih šuma planira se u I/1 polurazdoblju ostvarivati na 339 417 ha sa sječivom količinom drva od 13 439 038 m³ (16 % drvene zalihe, 67 % desetogodišnjega prirasta).

U I/2 polurazdoblju etat prebornih šuma planira se ostvarivati na 338 164 ha (14 990 876 m³) i u II. gospodarskom razdoblju 343 859 ha (29 651 551 m³).

Iz prikazanih podataka slijedi da je u I/1 polurazdoblju ukupno za sječu raspoloživo 49 341 992 m³, u I/2 52 815 814 m³ te u II. gospodarskom razdoblju 120 491 781 m³.

UREĐIVANJE ŠUMA

Tijekom 1997. godine zaposlenici na uređivanju šuma obavljali su, sukladno odredbama Šumskogospodarske osnove područja, radove na izradi uređajnih elaborata. Dio poslova napravljen je uslugama drugih temeljem natječaja. U skladu s odredbama Zakona o šumama (NN 52/90) pokrenut je u Ministarstvu poljoprivrede i šumarstva postupak za davanje suglasnosti na 123 uređajna elaborata:

- 42 redovne revizije osnova gospodarenja
- 7 izvanrednih revizija osnova gospodarenja
- 55 godišnjih planova po isteku valjanosti osnova gospodarenja
- 14 programa za gospodarenje šumama
- 1 program za gospodarenje privatnim šumama
- 4 godišnja plana za privatne šume.

Tablica 1. Ostvarenje radova na uređivanju šuma

Vrsta rada	Plan 1997. ha	Ostvaraj ha	%
1. Redovne revizije, izrada osnova i programa			
• pripremni radovi	146 641	156 074	106
• terenski radovi	143 534	146 927	102
• završni radovi	159 913	154 350	97
2. Izvanredne revizije	12 086	33 036	273
3. Godišnji planovi	113 723	175 883	155
4. Reambulacija međa	61,00	82,47	135
5. Tipologija šuma	7 511	9 159	122
6. Uređivanje privatnih šuma	3 723	9 032	243

Radovi na izradi i obnovi osnova i programa obavljeni su približno po planu ili mnogo više od toga.

Zbog izmjena granica Nacionalnoga parka "Risnjak" bilo je potrebno izraditi izvanredne revizije osnova gospodarenja za okolne gospodarske jedinice, što nije bilo predviđeno Planom gospodarenja šumama za 1997. godinu. Također, zbog uočenih odstupanja od planiranoga načina gospodarenja pristupilo se izvanplanski izradi izvanrednih revizija za dvije gospodarske jedinice u Upravi šuma Karlovac i za jednu gospodarsku jedinicu u Upravi šuma Zagreb.

Plan je značajno premašen u dijelu radova koji se odnose na izradu godišnjih planova gospodarenja po isteku valjanosti osnova za gospodarenje šumama. To se povećanje odnosi, uglavnom, na Upravu šuma Sisak, a planovi su izrađivani temeljem Uredbe o gospodarenju šumama koje su oslobođene u akcijama "Bljesak" i "Oluja" (NN 33/96).

Osim redovitih poslova zacrtanih Planom gospodarenja šumama u 1997. godini zaposlenici na uređivanju šuma u suradnji s drugim zaposlenicima Poduzeća obavljali su i druge poslove iz svoga djelokruga:

- praćenje ostvarenja šumskogospodarske osnove područja
- obuhvat podataka u baze podataka HS-Fond
- sudjelovanje u timovima za izradu programskih aplikacija
- sudjelovanje u radu stručnih povjerenstava.

Posebno treba istaknuti izradu triju elaborata koji, svaki na svoj način, izlaze iz Šumskogospodarske osnove područja, a to su:

- Projekt dodatnoga financiranja gospodarenja šumama na kršu
- Prikaz podataka o miniranim šumama i objektima kojima gospodare "Hrvatske šume", p. o. Zagreb
- Plan korištenja šuma i šumskih zemljišta za ispašu stoke.

Manja skupina stručnjaka (geodeti, šumari) pohađala je jednotjedni seminar o korištenju i primjeni programskoga paketa *Arc View* u uređivanju šuma i šumarstvu općenito. Održano je i više predavanja o primjeni GIS-a u šumarstvu, na kojima su zaposlenici na uređivanju šuma bili nazočni.

UZGAJANJE ŠUMA

Radovi u 1997. godini prikazani su prema propisu Šumskogospodarske osnove područja te prema Planu radova za 1997.

Sredstva za radove na jednostavnoj i proširenoj biološkoj reprodukciji ostvaruju se temeljem Zakona o šumama (čl. 68. i 70). Općekorisne funkcije šuma, njihova uporaba i naknada propisani su člankom 70. ZOŠ- a.

Tablica 1. Ostvaraj radova na jednostavnoj biološkoj reprodukciji šuma 1997. godine

Naziv rada	Mj. jed.	Propis Šumskogospodarske osnove područja	Plan radova za 1997.	Ostvaraj 1997.	Indeks ostvaraja prema	
					propisu	planu
Pripremni radovi na obnovi šuma	ha	6 371	6 503	6 206	97	95
Sadnja i sjetva u sastojini		1 378	1 159	1 266	92	109
Popunjavanje u sastojini		1 753	1 513	1 410	80	93
Njega pomlatka i mladika		14 514	13 537	13 041	90	96
Čišćenje sastojina		9 637	7 769	7 511	78	97
Ostali radovi (njega kultura)		657	1 462	1 448	220	99
Resurekcija		-	85	75	-	88

Poduzeće u 1997. godini, nakon reintegracije dijela istočne Slavonije, Baranje i zapadnoga Srijema, odnosno površine od 4,6 %, gospodari na cjelokupnom teritoriju Republike Hrvatske ukupnom svojom površinom.

Nemogućnost gospodarenja na miniranim površinama ostat će problem i u idućim godinama.

Plan gospodarenja za 1997. donio je Upravni odbor "Hrvatskih šuma". U njemu su utvrđena sredstva za jednostavnu biološku reprodukciju (postotak od prihoda ostvarenoga prodajom drva):

za jednodobne šume	20 %
za raznodobne šume	15 %
za šume na kršu	15 %.

Radovi na jednostavnoj biološkoj reprodukciji šuma ostvareni su s manjim ili većim odstupanjima u odnosu na propis Šumskogospodarske osnove i u veličinama približnim planiranima.

Manjem ostvarenju radova pridonijelo je neostvarenje plana prihoda prodaje proizvoda iz iskorištavanja šuma kao osnovice za sredstva koja se mogu utrošiti za ostvaraj radova u 1997. godini.

Tablica 2. Ostvaraj jednostavne biološke reprodukcije po količini i vrijednosti na kršu 1997. godine

Naziv rada	Mj. jed.	Plan		Ostvaraj		Udio %
		Količina	Iznos (kn)	Količina	Iznos (kn)	
Pripremni radovi na obnovi šuma	ha	76	240 000	159	562 143	1
Sjetva i sadnja	ha	283	1 098 395	237	1 117 976	1
Popunjavanje	ha	162	1 296 042	134	1 059 637	1
Njega pomlatka i mladika	ha	972	9 199 526	1 001	8 242 991	11
Čišćenje sastojina	ha	2 292	18 545 700	2 190	18 635 377	24
Ostali radovi	ha	66	1 043 652	56	650 591	1
Resurekcija degradiranih sastojina	ha	85	66 000	75	66 000	0,1
Odabir i obilježavanje stabala		173 071	940 583	171 387	1 167 650	1,5
Protupožarna motrilačka služba	dan	29 179	7 333 398	29 401	7 194 057	9,3
Podizanje, održavanje i uklanjanje ograda	km	25	289 000	16	278 465	0,4
Zaštita od štetnika, glodavaca i divljači	ha	1 104	1 301 815	1 314	1 313 384	1,7
Izrada i održavanje protupožarnih prosjeka	km	262	11 424 117	253	10 974 159	14,2
Izrada i održavanje motrilica	kom	8	202 000	3	64 901	0,1
Čuvanje šuma	dan	56 981	22 396 151	47 256	20 736 036	26,8
Izrada i održavanje prosjeka, izvora i gospodarskih objekata		795	370 165	703	274 388	0,4
Izrada osnova gospodarenja	ha	115 337	5 238 944	35 428	5 091 227	6,6
UKUPNO	kuna		80 985 488		77 428 984	100,0
izvori sredstava: čl. 68			4 294 000		3 007 926	3,9
čl. 70			76 691 488		74 421 058	96,1

Za radove propisane Šumskogospodarskom osnovom područja (pripremni radovi obnove šuma, sjetva i sadnja, popunjavanje, njega, čišćenje, resurekcija) utrošeno je u 1997. godini 30 334 715 kn ili 39 % od ukupno utrošenih sredstava. Za odabir stabala za sječu utrošeno je 1 167 650 kn ili 1,5 %, a za radove na zaštiti i čuvanju šuma 40 561 001 kn ili 52 % od ukupno utrošenih sredstava.

Za izradu programa gospodarenja utrošeno je 5 091 227 kn ili 6,6 % od ukupno utrošenih sredstava.

Izvori sredstava za ostvarivanje plana radova po čl. 68. Zakona o šumama iznose 3 007 926 kn ili 3,9 % od ukupno utrošenih sredstava, a po čl. 70. iznose 74 421 058 kn ili 96,1 % od ukupno utrošenih sredstava.

Tablica 3. Utrošene sadnice i sjeme na kršu za jednostavnu biološku reprodukciju

Vrsta drveća	Količina u 000	Udio (%)	Sjeme (kg)	Udio (%)
Crni bor	216	62		
Primorski bor	24	7		
Obični čempres	5	1		
Pinija	14	4		
Alepski i brucijski bor	37	11	300	100
Obični bor	4	1		
Obična smreka	22	6		
Ostale četinjače	17	5		
Hrast medunac	7	2		
Hrast crnika	5	1		
Ostale listače	1	-		
UKUPNO	352	100	300	100

Iz tablice je vidljivo da je za pošumljavanje i popunjavanje u jednostavnoj biološkoj reprodukciji na kršu najviše utrošeno sadnica crnog bora što čini 62 % utrošenih sadnica.

Opožarene se površine pošumljavaju isključivo sjemenom alepskoga bora jer daje najbolje rezultate.

Pošumljavanje sadnicama hrasta crnike, medunca i ostalih listača čini samo 3 % od ukupno utrošenih sadnica, što je određeni napredak u odnosu na protekle godine i što je cilj u idućem razdoblju.

PROŠIRENA BIOLOŠKA REPRODUKCIJA

Tablica 4. Ostvaraj radova na proširenoj biološkoj reprodukciji šuma 1997. godine

Naziv rada	Mj. jed.	Propis Šumskogospodarske osnove područja	Plan radova za 1997.	Ostvaraj 1997.	Indeks ostvaraja prema	
					propisu	planu
Pripremni radovi u sastojini	ha	1 784	1 216	1 170	66	96
Rekonstrukcija		183	94	95	52	101
Konverzija		1 684	484	516	31	107
Pošumljavanje		3 919	1 535	1 620	41	106
Sanacija		188	516	615	327	119
Popunjavanje		328	230	216	66	94
Njega novopodignutih kultura do 1/5 ophodnje		2 889	2 787	2 617	91	94

Radovi na proširenoj biološkoj reprodukciji ostvareni su u 1997. godini u cijelosti prema planu, ali su znatna odstupanja u odnosu na propis šumskogospodarske osnove područja.

Tablica 5. Ostvaraj radova na proširenoj biološkoj reprodukciji po količini i vrijednosti na kršu 1997. godine

Naziv rada	Mj. jed.	Plan		Ostvaraj		Udio %
		količina	iznos	količina	iznos	
Pripremni radovi na tlu i sastojini	ha	448	1 063 414	439	1 058 437	8,33
Rekonstrukcija	ha	7	103 617	6	95 095	0,75
Konverzija	ha	12	69 000 00	3	23 229	0,18
Pošumljavanje neobraslih šumskih zemljišta	ha	972	7 040 000	1 056	7 945 938	62,51
Sanacija	ha	102	974 679	145	1 308 950	10,30
Popunjavanje	ha	94	564 000	96	361 981	2,85
Njega sastojina do 1/5 ophodnje	ha	420	1 734 727	389	1 763 346	13,87
Zaštitne mjere do 1/5 ophodnje	ha	35	127 036	16	16 507	0,13
Zaštita od požara	ha	18	88 000	18	138 000	1,09
Izgradnja šumskih prometnica	km	0	0	0	0	0
Otkup šuma i šumskoga zemljišta	ha	1	118 170	0	0	0
Izrada i provedba programa PBR	ha	0	0	0	0	0
UKUPNO	kuna		11 882 643		12 711 484	100
Čl. 68. ZOŠ-a			954 000		664 950	5,23
Čl. 70. ZOŠ-a			10 928 643		11 786 014	92,72
Čl. 58. ZOŠ-a					260 520	2,05

Za radove na proširenoj biološkoj reprodukciji na kršu utrošeno je 12 711 484 kn, i to po čl. 68. ZOŠ-a 664 950 kn ili 5,2 %, po čl.70. 11 786 014 kn ili 92,7 %, a po čl. 58. 260 520 kn ili 2,1 % od ukupno utrošenih sredstava.

Tablica 6. Utrošene sadnice i sjeme za proširenu biološku reprodukciju na kršu

Vrsta drveća	Količina u 000	Udio (%)	Sjeme (kg)	Udio (%)
Crni bor	883	55	256	26
Primorski bor	265	17	4	-
Obični čempres	24	1		
Pinija	147	9		
Alepski i brucijski bor	180	11	6	1
Obični bor	14	1		
Obična smreka	28	2		
Ostale četinjače	22	1		
Hrast medunac	5	-	725	73
Hrast crnika	11	1		
Ostale listače	28	2		
UKUPNO	1 607	100	991	100

U 1997. godini ukupno je za biološku reprodukciju na kršu proizvedeno 1 959 000 sadnica, većim dijelom obloženog korijena u kontejnerima, a manjim gologa korijena u rasadnicima.

Za potrebe radova na biološkoj reprodukciji na kršu utrošeno je 1 291 kg sjemena, od toga 725 kg žira hrasta medunca za unos u sastojinu.

SREDSTVA UTROŠENA ZA BIOLOŠKU REPRODUKCIJU ŠUMA

Tablica 7. Sredstva utrošena za jednostavnu biološku reprodukciju 1997. godine

Naziv rada	Mj. jed.	Količina	Ukupno (kn)	Udio u utrošenim sredstvima (%)
Pripremni radovi na obnovi šuma	ha	6 206	16 180 190	6,7
Sjetva i sadnja pod sastojinu i na čistim površinama	ha	1 266	8 491 566	3,5
Popunjavanje	ha	1 410	15 079 718	6,3
Njega pomlatka i mladika	ha	13 041	42 985 157	17,9
Čišćenje sastojina	ha	7 511	34 254 850	14,3
Ostali radovi	ha	1 448	2 579 251	1,1
Resurekcija degradiranih sastojina	ha	75	66 000	0,0
Odabir i obilježavanje stabala za sječū	m ³	4 100 857	13 492 474	5,6
Protupožarna motrilačka služba	dan	33 848	8 957 658	3,7
Podizanje, održavanje i uklanjanje ograda	km	300	1 498 524	0,6
Zaštita šuma	ha	17 775	10 447 283	4,3
Izrada i održavanje protupožarnih prosjeka	ha	1 801	18 480 927	7,7
Izrada i održavanje motrilica	kom	8	68 765	0,0
Čuvanje šuma	dan	124 626	50 901 619	21,2
Prosjec. i održ. prosjeka, izvora i izr. i održ. gosp. obj.		3 501	3 998 577	1,7
Izrada osnova gospodarenja	ha	192 631	12 709 675	5,3
UKUPNO			240 192 233	100,0
IZVORI SREDSTAVA				
čl. 68. ZOŠ-a			165 771 175	69,0
čl. 70. ZOŠ-a			74 421 058	31,0

Tablica 8. Sredstva utrošena za proširenu biološku reprodukciju šuma 1997. godine

Naziv rada	Mj. jed.	Količina	Ukupno	Udio u utrošenim sredstvima (%)
Pripremni radovi na tlu i u sastojini	ha	1 170	3 373 120	8,7
Rekonstrukcija	ha	95	468 027	1,2
Konverzija	ha	516	1 762 603	4,6
Pošumljavanje neobrasloga šumskog zemljišta i podizanje plantaža	ha	1 620	13 854 816	35,9
Sanacija	ha	616	5 718 948	14,8
Popunjavanje	ha	216	1 790 803	4,6
Njega sastojina do 1/5 ophodnje	ha	2 617	9 440 768	24,5
Zaštita šuma	ha	522	1 144 694	3,0
Izgradnja šumskih prometnica u funkciji PBR	km	3	641 365	1,7
Otkup šuma i šumskog zemljišta radi PBR	ha	0	19 952	0,1
Izrada i provedba programa PBR po godinama	kn	200	362 111	0,9
UKUPNO	kuna		38 577 206	100,0
Izvori sredstava čl. 68. ZOŠ-a			25 252 988	65,5
čl. 70. ZOŠ-a			11 786 014	30,6
čl. 58. ZOŠ-a			1 538 204	4,0

Izdvajanje i utrošak sredstava za JBR i PBR

Prema čl. 68. ZOŠ-a Poduzeće je za jednostavnu biološku reprodukciju u 1997. godini od osnovice u iznosu od 891 172 025 kn, po zakonskim stopama 20% i 15 %, izdvojilo 165 558 197 kn, a utrošilo 165 771 175 kn ili 221 978 kn više sredstava.

Za proširenu biološku reprodukciju prema čl. 68. ZOŠ-a, po zakonskoj stopi od 3 % prihoda ostvarenog prodajom drva, od osnovice u iznosu od 891 172 025 kn izdvojeno je 26 735 161 kuna, a utrošeno 25 252 988 kn ili 1 482 173 kn manje, i ta se sredstva prenose u 1998. godinu.

Prema čl. 70. ZOŠ-a hrvatsko je gospodarstvo izdvojilo i uplatilo na poseban račun 116 636 874 kn za općekorisne funkcije, a utrošeno je 74 421 058 kn za JBR i i 11 786 014 kn za PBR, što ukupno iznosi 86 207 072 kn.

Prema čl. 58. ZOŠ-a za obavljene je radove utrošeno 1 538 204 kn.

PROIZVODNJA SADNICA I SJEMENARSTVO

PROIZVODNJA ŠUMSKIH SADNICA

Iz 33 rasadnika "Hrvatskih šuma" ukupne površine 353,21 ha otpremljeno je na teren 12,03 milijuna sadnica, a iz rasadnika Šumarskoga instituta 1,67 milijuna komada, što ukupno iznosi 13,7 milijuna sadnica, od čega bjelogoričnih šumskih sadnica 10,42 milijuna, crnogoričnih 1,52 milijuna i 1,76 milijuna šumskih sadnica za priobalje.

Popisno stanje 31. 12. 1997. godine pokazuje da je u rasadnicima u proizvodnji 31,85 milijuna šumskih sadnica, od čega 25,73 milijuna sadnica bjelogorice, 5,67 milijuna šumskih sadnica crnogorice i 0,45 milijuna šumskih sadnica za priobalje.

PRIKUPLJANJE I DORADA SJEMENA

Godina 1997. bila je, u cjelini uzevši, godina dosta slaboga uroda sjemena šumskoga drveća. Prema podacima o ubranom šumskom sjemenu ubrane su sljedeće količine:

hrast lužnjak	27 483 kg
hrast kitnjak	236 050 kg
poljski jasen	752 kg
crna joha	25 kg
obična jela	1 312 kg
crni bor	499 kg
alepski bor	25 kg
brucijski bor	74 kg
primorski bor	173 kg
bor pinijski	88 kg
čempres	45 kg
hrast međunac	740 kg
grčka jela	14 kg

Gotovo sve navedeno ubrano šumsko sjeme uporabljeno je djelomice u rasadnicima odnosno u sastojinama, dok je manji dio sjemena uskladišten i pripremljen za proljetnu sjetvu 1998. godine.

Može se zaključiti da je u potpunosti izostao urod smrekova sjemena, vrlo je slab urod hrasta lužnjaka, poljskoga jasena, bukve, dok su ostale vrste drveća imale zadovoljavajući urod. Puni urod sjemena imala je jela.

Manja količina sjemena alohtonih crnogoričnih vrsta nabavljena je iz uvoza (ariša, duglazije, kavkaske jele, srebrne smreke i omorike).

Stanje površina sjemenskih sastojina u 1997. godini ostalo je nepromijenjeno, iako su pokrenuti postupci za upise novih odnosno brisanje pojedinih sjemenskih sastojina u Registru Ministarstva poljoprivrede i šumarstva, no oni još nisu riješeni. Ukupno na području "Hrvatskih šuma" postoji 4 724 ha priznatih sjemenskih sastojina i 13 826 ha izabranih sastojina za skupljanje šumskoga sjemena.

Tablica 1. **BROJ ŠUMSKIH SADNICA U RASADNICIMA “HRVATSKIH ŠUMA” 31. 12. 1997.**

(u tisućama kom)

Vrsta sadnica	Ukupno	Sposobno za sadnju	U daljnjoj proizvodnji
1	2	3	4
HRAST LUŽNJAK	16 463	5 706	10 757
HRAST KITNJAK	3 869	1 750	2 119
POLJSKI JASEN	4 697	1 781	2 916
CRNA JOHA	367	367	-
EUROAMERIČKATOPOLA	198	62	136
VRBA	58	43	15
BUKVA	-	-	-
OSTALA BJEOGORICA	81	51	30
UKUPNO BJEOGORICA	25 733	9 760	15 973
OBIČNA JELA	160	-	160
ARIŠ	145	63	82
OBIČNA SMREKA	4 961	793	4 168
CRNI BOR	262	12	250
OBIČNI BOR	-	-	-
DUGLAZIJA	146	36	110
UKUPNO CRNOGORICA	5 674	904	4 770
CRNI BOR	201	143	108
CEDAR	10	10	-
ČEMPRES	3	3	-
ALEPSKI BOR	12	12	-
PRIMORSKI BOR	121	75	46
BOR PINIJA	7	7	-
HRAST CRNIKA	7	7	-
HRAST MEDUNAC	2	2	-
OSTALE MEDITERANSKE VRSTE	37	30	7
UKUPNO MEDITERANSKE VRSTE	450	289	161
CJELOKUPNO	31 857	10 953	20 904

Tablica 2. Posađene sadnice 1997. godine

(u tisućama kom.)

VRSTA SADNICA	Sadnice iz rasadnika		UKUPNO
	“Hrvatskih šuma”	Šumarskog instituta Jastrebarsko	
1	2	3	4
HRAST LUŽNJAK	5 157	1 203	6 361
HRAST KITNJAK	2 032	30	2 062
POLJSKI JASEN	1 202	147	1 349
CRNA JOHA	474	5	479
EUROAMERIČKA TOPOLA	55	-	55
VRBA	18	-	18
BUKVA	64	-	64
OSTALA BJEOGORICA	30	-	30
UKUPNO BJEOGORICA	9 033	1 385	10 418
OBIČNA JELA	-	-	-
ARIŠ	66	2	68
OBIČNA SMREKA	1 087	13	1 100
CRNI BOR	79	120	199
OBIČNI BOR	78	18	96
DUGLAZIJA	23	33	56
UKUPNO CRNOGORICA	1 333	186	1 519
CRNI BOR	720	100	820
CEDAR	13	-	13
ČEMPRES	60	-	60
ALEPSKI BOR I BRUCIJSKI BOR	181	-	181
PRIMORSKI BOR	458	-	458
BOR PINIJA	146	-	146
HRAST CRNIKA	23	-	23
HRAST MEDUNAC	26	-	26
OSTALE MEDITERANSKE VRSTE	35	-	35
UKUPNO MEDITERANSKE VRSTE	1 662	100	1 762
CJELOKUPNO	12 028	1 671	13 699

ISKORIŠTAVANJE ŠUMA

Proizvodnja 1997. godine odvijala se na cjelokupnom području "Hrvatskih šuma" jer su istočna Slavonija, Baranja i zapadni Srijem integrirani u hrvatski gospodarski sustav. Sve površine nisu radno dostupne jer su minirane. Proizvodnja drvnih sortimenata u 1997. godini veća je nego u 1996. godini za 8,5 %.

Tablica 1. Proizvodnja drvnih sortimenata u 1997. godini

OBLOVINA			PROSTORNO DRVO			UKUPNO		
Plan	Ostvaraj	%	Plan	Ostvaraj	%	Plan	Ostvaraj	%
1 682 068	1 596 980	94,9	1 594 263	1 517 218	95,2	3 276 331	3 114 198	95,1

Ukupno je izrađeno 3 114 198 m³ neto drvnih sortimenata, što je u odnosu na plan 4,9 % manje, a u odnosu na ostvaraj u 1996. godini 8,5 % više.

Tablica 2. Plan i ostvaraj izrađenih drvnih sortimenata po vrsti drveća u m³

VRSTA DRVEĆA	OBLOVINA			PROSTORNO DRVO			UKUPNO		
	Plan	Ostvaraj	% (Ostv./Plan)	Plan	Ostvaraj	% (Ostv./Plan)	Plan	Ostvaraj	% (Ostv./Plan)
HRAST	437 676	411 943	94,1	371 863	244 907	65,9	809 539	656 850	81,1
BUKVA	651 784	616 312	94,6	587 463	564 725	96,1	1 239 247	1 181 037	95,3
JASEN	94 613	90 950	96,1	71 175	47 166	66,3	165 788	138 116	83,3
GRAB	37 355	26 413	70,7	218 930	198 682	90,8	256 285	225 095	87,8
BAGREM	9 480	7 466	78,8	20 134	13 137	65,2	29 614	20 603	69,6
VOČKARICE	1 567	4 023	256,7	2 241	627	28,0	3 808	4 650	122,1
OTB	22 405	18 116	80,9	127 433	265 326	208,2	149 838	283 442	189,2
TOPOLA	51 235	67 027	130,8	33 697	20 225	60,0	84 932	87 252	102,7
LIPA	22 293	23 879	107,1	23 664	20 892	88,3	45 957	44 771	97,4
JOHA	17 968	13 968	77,7	33 255	21 631	65,0	51 223	35 599	69,5
OMB	6 671	4 084	61,2	36 545	34 798	95,2	43 216	38 882	90,0
JELA/SMREKA	311 349	297 082	95,4	43 598	71 962	165,1	354 947	369 044	104,0
BOR	8 764	10 168	116,0	15 372	7 503	48,8	24 136	17 671	73,2
CRNOGORICA	8 908	5 549	62,3	8 893	5 637	63,4	17 801	11 186	62,8
UKUPNO	1 682 068	1 596 980	94,9	1 594 263	1 517 218	95,2	3 276 331	3 114 198	95,1

U tablici je vidljiv ostvaraj plana sječa po vrstama drveća. Glavne vrste drva hrast, bukva, jasen i jela posječene su u okviru dopuštenog plana sječa za 1997. godinu, dok su vočkarice, OTB i topola posječene iznad plana, što je redovita pojava jer se dio ogrjeva i celuloze glavnih vrsta vodi kao OTB.

Tablica 3. Ostvaraj sječe i izrade po ostvariteljima radova

Ostvaritelj radova	Oblovina		Prostorno drvo		Ukupno	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%
"Hrvatske šume"	1 252 712	77	625 087	42	1 877 799	60
Usluge	353 192	22	150 997	10	504 189	16
Samoizrada	19 974	1	712 685	48	732 659	24
UKUPNO	1 625 878	100,0	1 488 769	100,0	3 114 647	100,0

Ostvaraju sječe i izrade po ostvariteljima proizvodnja u vlastitoj režiji pada u odnosu na 1996. godinu, vanjska se usluga zadržava na približno istoj razini, s količinom od 504 189 m³ kao u 1996. godini, a samoizrada se povećava s 584 295 m³ u 1996. godini na 732 659 m³ u 1997. godini i čini 24 % proizvodnje "Hrvatskih šuma".

Tablica 4. Ostvaraj privlačenja po ostvariteljima

Ostvaritelj radova	Oblovina		Prostorno drvo		Ukupno	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%
"Hrvatske šume"	914 680	56	286 770	36	1 201 450	50
Poduzetnici	710 949	44	502 169	64	1 213 118	50
UKUPNO	1 625 629	100,0	788 939	100,0	2 414 568	100,0

Osnovno je obilježje ostvaraja privlačenja drvnih sortimenata u 1997. godini u odnosu na 1996. godinu porast usluga poduzetnika. U 1997. "Hrvatske šume" osnovale su društva s ograničenom odgovornošću među ostalim i za sječu, privlačenje, prijevoz i građevinarstvo, a od 1. listopada radi ih osam.

Usluga društava s ograničenom odgovornošću prati se kao vanjska usluga na tržištu, a radovi se ustupaju javnim nadmetanjem u skladu sa zakonskim propisima.

Tablica 5. Ostvaraj prijevoza drvnih sortimenata

Ostvaritelj radova	Oblovina		Prostorno drvo		Ukupno	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%
"Hrvatske šume"	786 046	48	330 744	26	1 116 790	39
Poduzetnici	855 722	52	922 856	74	1 778 578	61
UKUPNO	1 641 768	100,0	1 253 600	100,0	2 895 368	100,0

Ostvaraj prijevoza u 1997. godini, u količini od 2 895 368 m³ drva, za 13 % je viši nego u 1996. godini. Prijevozne su usluge u porastu od 52 % u 1996. na 61 % u 1997. godini.

Od 1. listopada počelo je raditi osam društava s ograničenom odgovornošću u vlasništvu "Hrvatskih šuma", a od 1. siječnja 1998. cjelokupni prijevoz drvnih sortimenata nalazi se u organizaciji društava s ograničenom odgovornošću i poduzetnika, te se prijevozne usluge ugovaraju javnim nadmetanjem.

Tablica 6. Zalihe proizvedenoga drva krajem godine

Mjesto zalihe	Oblovina		Prostorno drvo		UKUPNO	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%
Šuma	101 522	46,2	91 279	50,5	192 801	48,2
Pomoćno stovarište	91 548	41,7	76 957	42,6	168 505	42,1
Glavno stovarište	26 710	12,2	12 341	6,8	39 051	9,8
UKUPNO	219 780	100	180 577	100	400 357	100
Ukupna proizvodnja	1 596 980		1 517 218		3 114 198	
Zaliha/proizvodnja	13,8		11,9		12,9	

Zalihe su gotovih proizvoda u odnosu na prethodnu godinu smanjene, a na pomoćnom su stovarištu povećane. Povećane su zalihe i na glavnom stovarištu, što upućuje na problem prodaje određenih proizvoda, osobito celuloznoga drva.

PRODAJA DRVA

Prodaja drvnih sortimenata u Poduzeću obavlja se načinom i postupkom koji je utvrđen Pravilnikom o prodaji proizvoda i usluga.

Planom prodaje utvrđuju se količine, uvjeti i načini prodaje za poslovnu godinu.

U 1997. godini plan prodaje drvnih sortimenata ostvaren je na ove načine :

javnim nadmetanje za domaće tržište	LD
javnim nadmetanjem za inozemno tržište-izvoz	LM
ugovorima, bez nadmetanja	UG
maloprodaja-veleprodaja.	MV

Odlukom Upravnoga odbora o uvjetima i načinima prodaje proizvoda i usluga u "Hrvatskim šumama", p. o. Zagreb, utvrđeni su uvjeti prodaje: fakturiranje, dan nastanka obveze plaćanja, rok dospelosti plaćanja, obračun kamata, osiguranje plaćanja (jamstvo banke, cesija kao jamstvo, mjenica, akceptni nalog, hipoteka), kasa-sconto-rabat, provizija, marža, jamčevina, obustava isporuke, raskid ugovora, posebno za furnirske i pilanske trupce, preradu celuloze i papira, ploča iverica, šperploča.

Obustavljena je isporuka furnirskih i pilanskih trupaca samo kupcima čija su dospjela dugovnja prelazila 30 dana. Količina drvnih sortimenata za prodaju javnim nadmetanjem na inozemno tržište (izvoz) utvrđena je Odlukom Vlade Republike Hrvatske o opsegu kontingenta za izvoz roba u 1997. godini. Provedbu i praćenje obavlja Komisija za provođenje javnih međunarodnih nadmetanja sastavljena od predstavnika Ministarstva poljoprivrede i šumarstva, Ministarstva gospodarstva i predstavnika "Hrvatskih šuma". Poslovnikom o radu Komisije za provođenje javnoga nadmetanja, Pravilnikom o prodaji proizvoda i usluga "Hrvatskih šuma" i drugim propisima uređuje se promet roba javnim nadmetanjem za inozemno tržište (izvoz) i za domaće tržište.

Javno nadmetanje na domaćem tržištu provodi Komisija za provedbu javnoga nadmetanja koju imenuje upravitelj uprave šuma.

Od planiranoga 3 276 331 m³ drvnih sortimenata prodano je 3 131 937 m³, a od planiranoga prihoda 958 910 000 kn od prodaje drvnih sortimenata ostvareno je 889 947 631 kn.

Tablica 1. Plan i ostvaraj prodaje drvnih sortimenata

	Plan, m ³	Ostvaraj, m ³	%	Plan, kn	Ostvaraj, kn	%
Trupci	1 469 145	1 490 736	47,6	728 613 000	712 850 222	80,2
TO	50 126	36 694	1,2	10 397 000	9 301 274	1,0
Celuloza	580 919	436 329	13,9	103 442 000	74 097 391	8,3
Ogrjev	1 176 141	1 168 178	37,3	116 458 000	93 698 744	10,5
Ukupno	3 276 331	3 131 937	100,0	958 910 000	889 947 631	100,0

Prodaja drvnih sortimenata ostvarena je s 96 %, a prihod od prodaje drvnih sortimenata 93 % od godišnjega plana.

Manji ostvaraj prihoda posljedica je manjega ostvaraja izvoza od planiranoga, trupaca je prodano 73 825 m³ od planiranih 105 000 m³, celuloznoga i ogrjevnoga drva 139 954 m³ od planiranih 230 000 m³, a ogrjevnoga drva u samoizradi je prodano 715 000 m³ od planiranih 599 000 m³.

Tablica 2. Ostvaraj prodaje po grupama sortimenata po načinima prodaje

NAČIN PRODAJE	TRUPCI		TANKA OBLOVINA		CELULOZA.		OGRJEV		UKUPNO	
	m ³	000 kn	m ³	000 kn	m ³	000 kn	m ³	000 kn	m ³	000 kn
LD	104 818	50 006	515	209	207	36	20 625	1 088	126 165	51 341
LM	73 825	75 572	2 851	813	139 954	29 731	-	-	216 630	106 159
UG/MV	1 312 093	587 271	33 328	8 277	296 168	44 287	1 147 553	92 610	2 789 142	732 447
UKUPNO	1 490 736	712 850	36 694	9 301	436 329	74 097	1 168 178	93 698	3 131 937	889 947

Tablica 3. Prodane količine i ostvarene cijene po načinu prodaje-trupci

Način prodaje	Prodano m ³	%	kn	%	kn/m ³
LD	104 818	7,0	50 006 338	7,0	477
LM	73 825	5,0	75 572 414	10,6	1 024
UG	1 130 526	75,8	510 771 424	71,7	452
MV	181 567	12,2	76 500 047	10,7	421
UKUPNO	1 490 736	100,0	712 850 222	100,0	478

Javnim nadmetanjem na domaćem tržištu trupci su prodavani sa 66 % uspješnosti. od ukupno objavljene količine 144 933 m³ prodano je 104 818 m³ i dobiveno 50 006 338 kn.

Javnim nadmetanjem na međunarodnom tržištu trupci su prodavani sa 71 % uspješnosti. Od ukupne objave 107 767 m³ prodano je 73 825 m³ za ukupno 75 572 414 kn. Prodaja trupaca na međunarodnom tržištu uvjetovana je i načinom plaćanja (avansno).

Celuloznoga i ogrjevnoga drva ukupno je prodano 139 954 m³ na javnim međunarodnim nadmetanjima uz ostvaraj 213 kn/m³, za ukupno 29 773 305 kn. Na nadmetanju su objavljene one količine i vrste za koje je postojalo zanimanje kupaca.

Tablica 4. Prosječna ostvarena cijena po vrstama drva - LM trupci

Vrsta drva	DEM/m ³	Vrsta drva	DEM/m ³
Hrast	476	Lipa	268
Bukva	231	Joha	201
Jasen	468	Topola	103
Voćkarice	575	Jela, smreka	607
OTL	284		

U 1997. ostvarena cijena obujma jedinice prodajom svim načinima iznosi 284 kn/m³ ili 79,9 DEM/m³.

U 1996. iznosila je 293 kn/m³ ili 81,1 DEM/m³, a u 1995. iznosila je 326 kn/m³ ili 89,4 DEM/m³.

Smanjenje ostvarene prosječne cijene za ukupno prodane drvene sortimente posljedica je strukture drvnih sortimenata, načina prodaje, uvjeta na tržištu, mjesta prodaje i dr.

Tablica 5. Ostvarene cijene po načinu prodaje

Način prodaje	Sortiment			
	Trupci		Celuloza i ogrjev	
	kn/m ³	DEM/m ³	kn/m ³	DEM/m ³
LD	477	134	-	-
LM	1 024	288	213	60
UG	452	127	150	42
MV	421	119	80	23
UKUPNO	478	135	105	29

Prosječno ostvarene cijene u prodaji drvnih sortimenata znatno su veće na javnom nadmetanju u odnosu na cijene ostvarene prodajom putem ugovora, malo- i veleprodajom.

Za dio kupaca ("Spačva" Vinkovci, "Gaj" Slatina, "Papuk" Pakrac, "Bilo" Đurđevac, "Finel" Petrinja) način prodaje, rokovi plaćanja i količine utvrđeni su izravno odlukama Vlade RH.

PLANIRANJE

Izrada Plana za 1997. godinu temelji se na planskom sustavu koji je razvijen u 1991. iz sustava planiranja bivših šumskih gospodarstava, za potrebe "Hrvatskih šuma", p. o. Zagreb. Sustav je izrađen kao cjelina koja se svake godine razvijala prema detaljnijem planiranju na nižim ustrojima i planskim jedinicama.

Tijekom 1994. godine izrađen je Projekt obavjesnoga sustava planiranja poslovanja. Tako je Plan za 1995. prvi pripremljen uz informatičku podršku. Time je, uz druga informatička rješenja, izrađen značajan dio informacijskoga sustava koji brzom obradom planskih podataka omogućuje pravodobnu optimalizaciju ciljeva i postupaka u poslovanju Poduzeća. U 1996. godini nastavljena je nadogradnja informacijskih obrada i dotjerivanje dosadašnje razine izvješćivanja.

Do godine 1994. planski je sustav obuhvaćao normirane planove na sve tri ustrojne razine, strukturirane po svim djelatnostima u "Hrvatskim šumama", čime je postignuto jedinstvo planiranja.

Normirani su ovi planovi:

1. Planovi gospodarenja koji sadrže (u prirodnim jedinicama):

- plan sječa
- plan uzgojnih radova
- plan pomoćnih i ostalih djelatnosti

2. Pripremni planovi koji sadrže prirodne, ustrojne veličine i veličine izravnih troškova po radilištima:

- proizvodnje drvnih sortimenata
- uzgojnih radova
- pomoćnih i ostalih djelatnosti te elaborati po radilištima

3. Planovi poslovanja

Planovi poslovanja skupni su planovi (rekapitulacije pripremljenih planova) po ustrojnim jedinicama i djelatnostima (izrađuju ih stručni djelatnici i planeri u odjelima uprava šuma uz sudjelovanje svih službi Direkcije). Sadrže planove kapaciteta, proizvodnje, organizacije, rashoda, prihoda, dobiti i novčanih sredstava.

4. Planovi investicijskih ulaganja

Planovima investicijskih ulaganja predviđena je nabava sredstva za rad, izgradnja šumskih prometnica i građevinskih objekata, te ostale opreme svih ustrojnih jedinica.

Tijekom 1996. otklanjani su uočeni nedostaci i nastavljena je daljnja dogradnja i razrada informacijskog sustava planiranja. Prišlo se ujednačavanju pripremljenih planova i njihovoga probnoga stavljanja na informatičku obradu.

Usporedno se radilo na izradi "Planske bilance" prihoda i rashoda po svim djelatnostima koristeći za probni rad podatke iz Plana 1996. Nedovaljna usklađenost vođenja knjigovodstvenih i planskih evidencija nije omogućila obradu podataka istim programom i time dala raščlambu planiranih i izvršenih veličina.

Mirnom reintegracijom Podunavlja pod vlast Republike Hrvatske nastali su uvjeti i zakonska obveza za izradu plana gospodarenja i poslovanja šumarija Vukovar i Ilok Uprave šuma Vinkovci i šumarija Batina, Beli Manastir, Darda i Tikveš - Bilje Uprave šuma Osijek. Plan u srpnju 1997. godine donio Upravni odbor. Tom prigodom revidirani su planovi uprava šuma iz čijih su sastava izdvojene radne jedinice i osnovana trgovačka društva s ograničenom odgovornošću. To su Ribnjačarstvo Lipovljani, Uprava šuma Zagreb, Galanterija - zaštitna radionica, Uprava šuma Delnice, Ambalaža Lanište, Uprava šuma Buzet. Budući da su navedene radne jedinice poslovale u sastavu "Hrvatskih šuma" do 30. lipnja 1997. godine, u revidirane su planove uneseni ostvareni prihodi i rashodi za razdoblje I - VI. 1997. godine kao konačni plan, jer će dalje poslovati kao samostalna poduzeća.

Daljnje ustrojne promjene nastale izdvajanjima radnih jedinica transporta i mehanizacije, te šumskoga građevinarstva u trgovačka društva s ograničenom odgovornošću uvelo su izmjene i dopune planova.

Osim navedenih razloga trebalo je promijeniti Plan gospodarenja šumama zbog izostanka uroda žira, sanacije uništenih površina nakon ledoloma i zbog drugig bioloških razloga, te nedostatka radne snage i poduzetnika za pružanje usluga u šumarstvu.

Otežani su uvjeti u poslovanju te narušena likvidnost, zbog zamjene potraživanja s dionicama drvnoindustrijskih poduzeća i odgoda plaćanja potraživanja. Promijenjeni su novčani tokovi i onemogućeno izvršenje plana investicijskih ulaganja, pa je plan investicijskih ulaganja revidiran i usklađen s novonastalim uvjetima.

U prosincu 1997. godine Upravni je odbor donio konačne revidirane planove.

Uočeno je da se mora prići daljnjoj doradi izrade plana i osigurati jedinstvenu primjenu normativa i svih do sada normiranih načina rada. To je moguće ostvariti samo ako se informacijskim programima osigura zahvat podataka na najnižoj razini, a to je u uzgoju šuma odsjek, u iskorištavanju šuma radilište, u šumarijskoj mehanizaciji stroj itd.

Tijekom cijele godine radilo se na izradi novoga sustava izrade plana, na izradi baza podataka i programa za izvješćivanje. Oni će se primijeniti pri izradi plana za 1998. godinu.

RAZVOJNA DJELATNOST

Stalnim praćenjem i raščlambom rada i poslovanja Poduzeća sa stanovišta teritorijalnoga i funkcionalnoga ustroja te praćenjem i predlaganjem uvođenja i primjene suvremenih znanstvenih i stručnih spoznaja, razvojnom se djelatnošću nastoje postići svekolika poboljšanja pri obavljanju svih zadaća zbog kojih je Poduzeće i ustrojeno. To ponajprije razumijeva usustavljenje odnosa u Poduzeću te stalno traženje najpovoljnijih rješenja kojima će se poboljšati unutarnje djelovanje Poduzeća, ali i unaprijediti odnosi s ostalim gospodarskim, prirodnim i društvenim okruženjem. Stoga se značajan dio razvojne djelatnosti Poduzeća u 1997. godini odnosio upravo na raščlambu stanja i postojećih prilika koje prate rad i poslovanje poduzeća "Hrvatske šume", p. o. Zagreb, te na predlaganje poboljšanja u ustroju, radu i poslovanju.

Osim te zadaće, za koju se može reći da nosi obilježje trajnosti i stalnosti, u 1997. godini uvelike je pružana organizacijska podrška razvoju informacijskoga sustava "Hrvatskih šuma". Izradbom organizacijskih i uobličavanjem normativnih predložaka iz stručno-tehnoloških izvora stvoreni su uvjeti za usustavljanje planova gospodarenja i poslovanja Poduzeća. U sklopu razvoja toga sustava uobličen je dio temeljnih normativnih predložaka, a izrađeni su i pomoćni programi za održavanje podataka pri planiranju. Izrađeni su normativni predlošci za:

- elemente planskih troškova materijala, usluga i radova za sve djelatnosti
- radove ili nositelje troškova i planiranja za sve djelatnosti
- tehnologije rada (uzgajanje šuma, proizvodnja sadnica, iskorištavanje šuma)
- normative materijala, radova i usluga (uzgajanje šuma, proizvodnja sadnica)
- drugo.

Pomoćni programski paketi za održavanje godišnjih podataka pri planiranju izrađeni su za:

- stanje gospodarskih izvora (površine, drvene zalihe, prirast, etat)
- fond divljači i plan odstrela
- propise radova na biološkoj reprodukciji šuma
- planske izračune za radnike i radna sredstva
- oblikovanje godišnjega planskoga prihoda od prodaje drva
- drugo.

Suradnju sa znanstvenim i stručnim ustanovama u 1997. godini razvojni dio ustroja Poduzeća ostvarivao je ponajprije djelatnim sudjelovanjem u znanstvenoistraživačkom radu koji podupiru "Hrvatske šume", u potprojektu II/2 *Razvijanje i korištenje ekološki prihvatljivih tehnologija rada* (Zavod za istraživanje u šumarstvu Šumarskoga fakulteta u Zagrebu), te suradnjom s Energetskim institutom "Hrvoje Požar", u sklopu nacionalnoga energetskoga programa, čija je zadaća povećanje energetske učinkovitosti uporabom obnovljivih energetskih izvora - biomase (skupina "BIOEN"). Isto tako, sudjelovalo se s referatima na znanstvenim i stručnim skupovima od velikoga značenja za primjenu njihovih spoznaja (ELMIA WOOD - Švedska, ISTVS European Conference, Ferrara - Italija, Joint Committee on Forest Technology, Management and Training (ECE/FAO/ILO) - New Trends in Thinnings, Zwolen - Slovačka).

Tipizacijom strojeva i opreme u 1997. godini nastojalo se udovoljiti mjerilima za uporabu radnih sredstava koja se temelje na najpovoljnijim ekološkim, ekonomskim i ergonomskim polazištima. Uvođenju u rad svakoga novoga stroja ili vozila trebalo bi prethoditi ispitivanje i provjera njegove uporabe u radnim uvjetima te dobivanje određene potvrde o uporabljivosti (certifikat) ovlaštenoga tijela ili ustanove za provođenje postupka potvrđivanja.

Od ostalih poslova razvojne djelatnosti Poduzeća može se spomenuti:

- nastavak ujednačavanja tiskanica za vanjsko i unutarnje poslovanje Poduzeća radi stvaranja uvjeta za potpunu informatizaciju podataka, odnosno bespapirno izvješćivanje sustavom mrežnih veza na svim ustrojnim razinama Poduzeća
- izradba i održavanje jedinstvenih razredbenih označnika za materijalna sredstva (MAT), radove i usluge (RAD), osnovna sredstva (OSA) i dr.
- stvaranje jedinstvenih mjerila za procjenu imovine i rashodovanih sredstava te procjena prema tim mjerilima
- poticanje zamjene uvozne opreme i radnih sredstava domaćim
- dovršetak izradbe, ispitivanje i provjera primjenjivosti prototipa transportera ECOTRAC - spoja šumske ekipaže i forvardera - opremljenoga posebnom dizalicom s vitlom za privlačenje te s mogućnošću zglobnoga zakretanja.

ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI RAD

Plan znanstvenoistraživačkoga rada za 1997. godinu sastavni je dio Programa rada za razdoblje 1996–2000. Program za znanstvenoistraživački rad uređen je godišnjim ugovorom između “Hrvatskih šuma” i znanstvenoistraživačkih ustanova: Zavoda za istraživanje u šumarstvu Šumarskoga fakulteta u Zagrebu i Šumarskoga instituta u Jastrebarskome. Zajedničko povjerenstvo za znanstveni rad, sastavljeno od zaposlenika “Hrvatskih šuma” i predstavnika znanstvenih ustanova prati provedbu ugovora i daje izvještaje na recenziju.

Petogodišnji program za razdoblje 1996–2000. čine dva projekta:

Projekt I. Zaštita i unapređenje proizvodnje biomase u ulozi održavanja višestrukih uloga i funkcija šume

Projekt čine četiri potprojekta:

- Osiguranje obnove kao mjere stabilnosti i potrajne proizvodnje fitomase u prirodnim šumskim ekosustavima
- Podržavanje učinkovitog povećanja šumskih površina
- Izloženost šuma štetnim utjecajima i povećanje njihove zaštite
- Osiguranje održivog asortimana proizvodnje i uporabe prirodnih sastojina po ekološko-gospodarskim tipovima šume.

Projekt II. Korištenje i upravljanje kapitalom u šumarstvu

Projekt čine četiri potprojekta:

- Iskorištavanje biomase
- Razvijanje i korištenje ekološki prihvatljivih tehnologija rada
- Vrednovanje kapitalnih dobara šuma i gubitaka uzrokovanih utjecajem štetnih činitelja
- Uspostavljanje sustava ekonomike poslovanja.

U 1997. godini “Hrvatske šume” su financirale i projekt Unaprijeđenje proizvodnje i organizacije u šumarstvu Hrvatske.

Novčana sredstva za ostvarenje svih projekata planirana su godišnjim planovima poslovanja “Hrvatskih šuma” iz proširene biološke reprodukcije.

Osim za navedene projekte znanstvenoistraživačkih ustanova izdvajaju se novčana sredstva za tiskanje strukovnih časopisa: *Šumarski list*, *Mehanizacija šumarstva*, te glasila znanstvenih ustanova *Glasnik za šumske pokuse* i *Radovi*.

Tablica 1. Sredstva utrošena za znanstvenoistraživački rad

1.	Šumarski fakultet	3 566 370,00
2.	Šumarski institut Jastrebarsko	3 267 351,02
3.	<i>Šumarski list</i>	210 702,00
4.	Tiskanje knjiga, obrada izvještaja	194 333,81
	UKUPNO (1 - 4)	7 238 756,83
	Izvori sredstava (čl. 70. ZOŠ-a)	7 952 240,00

IZDAVAČKA DJELATNOST

"Hrvatske šume" veliku pozornost posvećuju podupiranju stručne šumarske izdavačke djelatnosti. Značajno je spomenuti da se za sve veći broj publikacija posao cjelokupne grafičke pripreme obavlja u Poduzeću. Isto se tako stalno poboljšava i kakvoća tiskovina prijelazom na tisak u punom koloru.

Početkom 1997. godine umjesto dotadašnjih novina na roto-papiru počeo je izlaziti koncepcijski preuređen časopis *Hrvatske šume*. Časopis se sada tiska u nakladi od 5 000 primjeraka u punom koloru, na boljem papiru, a organizirana je i njegova distribucija po ustrojnim jedinicama Poduzeća, školama, jedinicama lokalne uprave i dr.

Krajem godine Poduzeće se predstavlja i na internetu vlastitim stranicama na adresi: www.hrsume.hr.

Publikacije tiskane u 1997. godini.

1. *Poslovno izvješće 1996.*
2. Dušan Klepac: *Novi sistem uređivanja prebornih šuma*
3. Dušan Klepac: *Iz šumarske povijesti Gorskog kotara u sadašnjost*
4. Vice Ivančević: *Velebitski botanički vrt*
5. Rudolf Sabadi: *Vrednovanje šuma u njihovoj ukupnosti*
6. Rudolf Sabadi: *Švicarska - pregled šumarstva i prerade drva*
7. Zbornik radova *Cytogenetic studies of forest trees and shrub species*, Urednici Želimir Borzan i S. E. Schlarbaum
8. *Mehanizacija šumarstva* 4 broja
9. Časopis *Hrvatske šume* 8 brojeva
10. Bilten - zbirka pravnih propisa "Hrvatskih šuma" 3 broja
10. *Forestry in Croatia* – preklopni letak na engleskom

Osim navedenoga Poduzeće je pomogalo financiranje časopisa *Drvena industrija, Drvo*, a poduprlo je i izdavanje *Šumarskoga životopisnoga leksikona*.

SURADNJA SA ŠUMARSTVIMA DRUGIH ZEMALJA

Na poziv "Hrvatskih šuma" od 29. siječnja do 1. veljače 1997. godine, u Republici Hrvatskoj boravio je pomoćnik ministra za poljoprivredu, prehranu i šumarstvo njemačke Savezne Države Bavarske gospodin Reinhold Erlbeck. Tom je prigodom u lovačkom domu "Brezovica" održao vrlo zanimljivo i korisno predavanje o ustroju bavarskoga šumarstva, zakonu o šumama, šumarskoj politici i financiranju u bavarskome šumarstvu. Gospodin Erlbeck je obišao i Banovinu, gdje se mogao osvjedočiti kakve su posljedice okupacije i ratnih razaranja na tome području.

U srpnju 1997. godine na poticaj direktora "Hrvatskih šuma" organiziran je posjet skupine stručnjaka "Hrvatskih šuma" njemačkoj Saveznoj Državi Bavarskoj radi upoznavanja s njemačkim šumarstvom, posebice s njegovim ustrojem i poslovanjem, te novim tokovima s obzirom na započete reforme od 1995. godine.

Nastavljena je i suradnja s austrijskim ministarstvom nadležnim za šumarstvo (Ministerium für Land- Ernährung und Forstwirtschaft), čiji su predstavnici u rujnu 1997. posjetili Republiku Hrvatsku, te poduzećem Austrijske savezne šume (Österreichische Bundesforste, AG), s kojim se najviše surađivalo na razini direktora poduzeća. Osobito je zanimanje pokazano za austrijski model prijelaza s državnoga, administrativno vođenoga poduzeća za gospodarenje šumama na potpuno tržišno ustrojeno dioničko društvo (AG).

Suradnja sa šumarstvom Republike Slovačke ponajprije se ostvarivala u zajedničkim susretima predstavnika objiju zemalja, osobito na međunarodnim znanstvenim i stručnim skupovima poput onoga u Zvolenu u rujnu 1997. godine. U međusobnim su se razgovorima predstavnika slovačkoga i hrvatskoga šumarstva (nadležnih ministarstava, šumarskih fakulteta, instituta za šumarska istraživanja i poduzeća za gospodarenje šumama) uzajamno razmijenila iskustva u šumarskoj politici, ustroju šumarstva te gospodarenju šumama u objema državama.

Nastavljena je plodonosna suradnja "Hrvatskih šuma" s Ministarstvom poljoprivrede i šumarstva Republike Bosne i Hercegovine preko pomoćnika ministra Augustina Meštrovića, dipl. inž. šum., te sa "Šumama Herceg-Bosne", p. o. Mostar - poduzećem koje gospodari šumama u najbližemu južnom i jugoistočnom susjedstvu. Suradnjom su bili obuhvaćeni gotovo svi već prije navedeni oblici zajedničkoga djelovanja, ali se posebno mogu izdvojiti oni koji se odnose na suradnju u proizvodnji sadnica (obilazak rasadnika u Bos. Grahovu, Busovači i Žepču stručnjaka "Hrvatskih šuma" i Šumarskoga instituta Jastrebarsko), na međusobnu razmjenu iskustava, izobrazbenu i stručnu pomoć na polju radnih tehnologija, informatizacije, planiranja i organizacije rada i poslovanja, problematike razminiravanja graničnih područja, sprečavanja šumskih požara, zaštite šuma od bolesti i štetnika te zaštite okoliša i prirodnih ljepota.

"Hrvatske šume" i mađarska šumskogospodarska poduzeća (šumskogospodarska dionička društva u Pečuhu i Kaposvaru) organiziranom su i neprekidnom uzajamnom suradnjom i u 1997. godini ostvarili niz obostranih susreta, stručnih posjeta i ostalih izravnih oblika komuniciranja. Suradnja se i dalje odvija na obostrano zadovoljavajući način ponajprije u okviru razmjene znanja, podataka i iskustava u gospodarenju šumama, razvoju, ustroju poduzeća, informatizaciji, tržištu, preradi drva i dr. Plodna je suradnja uspostavljena i u obavještavanju o procesima i rezultatima restrukturiranja i privatizacije u šumarstvu te u razvoju međusobnih odnosa i prijateljstva zaposlenika ovih poduzeća organiziranjem međusobnih stručnih, sportskih i kulturnih susreta te turističkom razmjenom.

U 1997. godini predstavnici "Hrvatskih šuma" sudjelovali na više značajnih međunarodnih znanstvenih i stručnih skupova. Među najznačajnijima je bio XI. svjetski šumarski kongres, koji se održao od 13. do 22. listopada u Antaliji (Turska) u organizaciji Ministarstva šumarstva Republike Turske. Hrvatsko se šumarstvo na Kongresu predstavilo videokasetom "Šume i šumarstvo Hrvatske", a nazočnima je podijeljen stručni materijal *Osnovne činjenice o hrvatskom šumarstvu* te različit turističko-promidžbeni materijal.

Od značajnih međunarodnih znanstvenih i stručnih skupova na kojima su djelatno sudjelovali i predstavnici poduzeća "Hrvatske šume" moraju se spomenuti Međunarodna raspravljaonica o budućnosnome tijeku poreda šumskih sastojina, koja je na poziv Vlade Republike Slovačke, a pod pokroviteljstvom Združenoga FAO/ECE/ILO odbora za šumske tehnologije, upravljanje i izobrazbu održana od 8. do 12. rujna u Zvolenu u Republici Slovačkoj (sudjelovalo 10 europskih zemalja), 7. europska konferencija ISTVS (Međunarodna zajednica proizvođača i korisnika vozničkih sustava za kretanje po bespuću), održana od 8. do 10. listopada u Ferrari u Italiji, te šumarska priredba i sajam "ELMIA WOOD '97", Jönköping, Kraljevina Švedska, u lipnju, sastanak predstavnika državnih šuma Austrije, Mađarske, Hrvatske, Poljske, Slovačke, Slovenije i Češke Republike u Židlochovicama 17. i 18. srpnja.

PREUSTROJ PODUZEĆA

Radi racionalnijega, učinkovitijega, tržišnijega i profitabilnijega poslovanja poduzeća "Hrvatske šume", p. o. Zagreb, dio imovine i zaposlenika Poduzeća, u skladu sa Zakonom o šumama i Zakonom o trgovačkim društvima izdvojen je i ustrojen u samostalne gospodarske subjekte kao društva s ograničenom odgovornošću u vlasništvu "Hrvatskih šuma". Na taj je način omogućeno decentralizirano i prilagodljivo tržišnim uvjetima poslovanje tih društava. Skupštinu društva čine predsjednik i zamjenik predsjednika Upravnog odbora te direktor "Hrvatskih šuma". Rad i poslovanje društava prati tročlani Nadzorni odbor, koji se imenuje iz redova članova Upravnoga odbora "Hrvatskih šuma" i najodgovornijih i najstručnijih zaposlenika "Hrvatskih šuma". Poslovanje i rad društva vodi direktor društva.

Tako je tijekom 1997. godine registrirano na trgovačkim sudovima u Republici Hrvatskoj 16 društava s ograničenom odgovornošću:

RB	DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU	TEMELJNI KAPITAL (kn)	BROJ ZAPOSLENIH
1.	"AMBALAŽA" d.o.o. LANIŠĆE	2 295 800	36
2.	"DRVNA GALANTERIJA" d.o.o. VRBOVSKO	2 387 700	22
3.	"RIBNJAČARSTVO" d.o.o. LIPOVLJANI	2 087 300	34
4.	"KAMENOLOMI" d.o.o. KRAŠIĆ	797 500	16
5.	"GRADITELJSTVO, MEHANIZACIJA I PRIJEVOZ SENJ" d.o.o.	10 516 000	114
6.	"TRANSPORT I MEHANIZACIJA KARLOVAC" d.o.o.	5 606 000	39
7.	"MEHANIZACIJA, GRADITELJSTVO I PRIJEVOZ OGULIN" d.o.o.	9 535 000	117
8.	"MEHANIZACIJA, GRADITELJSTVO I PRIJEVOZ DELNICE" d.o.o.	28 113 000	206
9.	"PRIJEVOZ, MEHANIZACIJA I GRADITELJSTVO BJELOVAR" d.o.o.	19 714 000	104
10.	"PRIJEVOZ I MEHANIZACIJA KUTINA" d.o.o.	9 398 000	126
11.	"MEHANIZACIJA I PRIJEVOZ ĐURĐEVAC" d.o.o.	10 153 000	148
12.	"MEHANIZACIJA, TRANSPORT I GRAĐEVINARSTVO NOVA GRADIŠKA" d.o.o.	8 342 000	31
13.	"ŠUMATRANS VINKOVCI" d.o.o.	16 129 000	66
14.	"ŠUMATRANS OSIJEK" d.o.o.	1 679 000	19
15.	"MEHANIZACIJA I GRADITELJSTVO POŽEGA" d.o.o.	12 299 000	53
16.	"ŠUMATRANS NAŠICE" d.o.o.	20 844 000	148

U postupku je osnivanja još pet društava u turizmu, ugostiteljstvu i lovstvu i to:

1. "Lovački dom" d.o.o. Delnice
2. "Fazanerija Peski" d.o.o. Đurđevac
3. "Hoteli Quercus i Kambelovac" d.o.o. Drvenik
4. "Hoteli Selce" d.o.o. Selce
5. "Hoteli Mali Lošinj" d.o.o. Mali Lošinj

Upravni je odbor "Hrvatskih šuma" odlučio prodati poduzeća "Ambalaža" d. o. o. Lanišće, "Drvna galanterija" d. o. o. Vrbovsko i "Ribnjačarstvo" d. o. o. Lipovljani. Odluke su dostavljene na suglasnost Vladi Republike Hrvatske, nakon čega bi se temeljem javnoga natječaja trebala obaviti prodaja najpovoljnijem ponuđaču.

INVESTICIJE

Dva su temeljna područja investiranja karakteristična za "Hrvatske šume". To su (1) ulaganja u šume, u biološku reprodukciju šuma, a potom (2) ulaganja u dugotrajnu imovinu Poduzeća kao gospodarskoga subjekta. Ulaganja u jednostavnu i proširenu biološku reprodukciju šuma uređena su, kako je to već spomenuto, Zakonom o šumama (čl. 68. i 70) te konkretizirana Šumskogospodarskom osnovom područja. Ulaganja u dugotrajnu imovinu temelje se na potrebama nabave opreme i izgradnje šumskih prometnica i drugih građevinskih objekata, potrebnih za ekonomski i ekološki uspješno obavljanje šumarske djelatnosti, tj. uređivanje, uzgoj, zaštitu i čuvanje šuma te proizvodnju i prodaju drvnih sortimenata i drugih proizvoda i usluga.

Tablica 1. Ostvarena ulaganja u dugotrajnu imovinu i biološku reprodukciju šuma

(u tisućama kuna)

R. br	INVESTICIJE	
1.	Ulaganja u šumske ceste	17 856
2.	Ulaganja u građevine	13 830
3.	Ulaganja u strojeve i opremu	17 739
4.	Ukupna ulaganja u dugotrajnu materijalnu imovinu (1 – 3)	49 425
5.	Ulaganja u dugotrajnu financijsku imovinu	30 132
6.	Ukupna ulaganja u dugotrajnu imovinu (4 + 5)	79 557
7.	Ulaganja u proširenu biološku reprodukciju šuma - čl. 68. ZOŠ-a	25 253
8.	Ulaganja u jednost. biološku reprodukciju šuma - čl. 68. ZOŠ-a	165 771
9.	Ukupna ulaganja u BRŠ - čl. 68. ZOŠ (7 + 8)	191 024
10.	Ukupna ulaganja u dugotrajnu imovinu i BRŠ (6 + 9)	270 581

U strukturi navedenih ulaganja oko 70 % čine ulaganja u šume (BRŠ) prema članku 68. Zakona o šumama. Manji dio čine ulaganja u dugotrajnu imovinu Poduzeća pri čemu se značajan dio (30 milijuna kuna) odnosi na dugotrajna ulaganja u financijsku imovinu, tj. u dionice i zajmove na temelju odluka Vlade Republike Hrvatske o sanaciji nekih poduzeća. Sva navedena ulaganja ostvarena su, kao i prijašnjih godina, iz vlastitih izvora, tj. samofinanciranjem.

Usporedba navedenih ulaganja s ostvarenom vrijednosti prodaje drvnih sortimenata, što su temeljni izvor prihoda Poduzeća, pokazuje da ulaganja u dugotrajnu materijalnu imovinu čine 5,1 % prihoda, ukupna ulaganja u dugotrajnu imovinu 8,9 % prihoda, a cjelokupna ulaganja 30,4 % prihoda od prodaje drva. Unatoč njihovu visokom udjelu, ulaganja, osobito ulaganja u strojeve i opremu nisu dovoljna za količinsko i kakvoćno povećanje proizvodnih kapaciteta i gospodarske učinkovitosti. Ostvareni neto novčani priljev poslovanja Poduzeća, zbog više razloga, ne osigurava novčanu akumulaciju dovoljnu za financiranje svih potrebnih ulaganja.

Osim navedenih ulaganja Poduzeće je u 1997. godini uložilo i 86 milijuna kuna u biološku reprodukciju šuma, najvećim dijelom na kršu, iz primljenih sredstava naknade za općekorisne funkcije šuma po čl. 70. Zakona o šumama.

ŠUMSKE PROMETNICE I OTVORENOST ŠUMA

Šumske su prometnice jedan od vrlo važnih čimbenika uspješnoga šumskoga gospodarstva. Za razliku od javnih prometnica, šumske su prometnice sastavni dio šume. Od osnutka "Hrvatskih šuma" izuzetni se naponi ulažu i u izgradnju protupožarnih prosjeka s elementima šumskih cesta radi zaštite šuma. Protupožarne prosjeke nemaju kategoriju investicija i zato se financiraju iz sredstava biološke reprodukcije šuma kao trošak poslovanja (po članku 68. ZOŠ-a i članku 70. ZOŠ-a).

"Hrvatske šume" krajem 1997. imaju 14 203 km šumskih prometnica, od čega 383 km asfaltiranih, 11 841 km tucaničkih i 1 979 km s izgrađenim donjim strojem. Od toga na protupožarne prometnice otpada 1 221 km.

Doprinos "Hrvatskih šuma" "prohodnosti" države tako je više nego očit, jer su osim otvaranja šuma te prometnice povezale niz sela i naselja smanjivši raseljavanje.

Šumskogospodarska osnova šumskogospodarskoga područja Republike Hrvatske (1996–2035) obvezuje na još veće i brže ulaganje u šumske prometnice, budući da je otvorenost šuma "Hrvatskih šuma" od 7,13 m/ha nedovoljna, na što utječe izrazito slaba otvorenost krških šuma. Na kraju 1995. godine kontinentalne su šume imale otvorenost 10,43 m/ha, a krške šume 3,35 m/ha, računajući i protupožarne prometnice.

Otvorenost je šuma nedovoljna za racionalno gospodarenje šumama i znatno je niža u usporedbi s razvijenim europskim zemljama.

U 1997.su godini izgrađena 43 km donjega stroja i 94,4 gornjega stroja šumskih cesta, za što je utrošeno 18,4 milijuna kuna. Za protupožarne prosjeke s obilježjima šumskih cesta utrošeno je 10,5 milijuna kuna, čime je izgrađeno 64,1 km donjega i 63,6 gornjega stroja.
Ukupno je u izgradnju prometnica uloženo 28,98 milijuna kuna.

OBNOVA I UKLANJANJE RATNE ŠTETE

Posebna komisija "Hrvatskih šuma" sastavila je konačan obračun ratnih šteta s 31. prosinca 1997. godine. Privremeno okupirane površine iznosile su 29,3 % od ukupne površine šuma i šumskoga zemljišta kojima gospodare "Hrvatske šume". Na toj je površini i 12 % rasadničkih površina, 39 % površina lovišta te 29 % ukupnih drvnih zaliha. Izvan Poduzeća bile su 44 šumarije, a 11 je uprava šuma manje ili više bilo okupirano.

Ukupne ratne štete u 000 kn:

Izravne štete:

građevinski objekti	147 645
oprema	156 501
zemljište, šume, divljač	480 156
<u>ostalo</u>	<u>112 943</u>
Ukupno	897 245

2. Neizravne štete:

neostvarena dobit	639 130
<u>štete na šumama, šumskom zemljištu, divljači</u>	<u>13 287 370</u>
Ukupno	13 926 500

3. Stradali zaposlenici:

poginulo	45
nestalo i zarobljeno	15
ratni vojni invalidi	96
mirnodopski invalidi	3
civilni invalidi	8

U 1997. godini uložena su znatna sredstva i završeni su ovi poslovni objekti:

Red. br.	ZGRADA	IZNOS
1.	Šumarija i stambena zgrada u Dubici	484 659,29
2.	Šumarija Dvor	423 139,53
3.	Radnička nastamba Kotar šuma	299 674,34
4.	Šumarija i garaže u Cetinguadu	1 735 288,43
5.	Šumarija i tri stambene zgrade u Lipovcu	2 493 455,80
6.	Šumarija Sveti Rok	1 862 335,18
7.	Šumarija Donji Lapac	194 000,00
8.	Šumarija Gračac	229 650,00
9.	Šumarija Knin	308 109,14
	UKUPNO	8 030 311,71

Značajna su sredstva uložena u obnovu ratom uništenih šuma, šumskih prometnica, strojeva i opreme. Za razminiranje 243 000 ha šumskih površina i 1 200 km šumskih prometnica trebat će puno vremena i golema novčana sredstva.

EKOLOGIJA I ZAŠTITA ŠUMA

Praćenje oštećenosti šuma

Počevši od 1987. godine u Republici Hrvatskoj procjenjuje se oštećenost šuma u skladu s metodologijom koja se primjenjuje u većini europskih država. Tijekom 1997. godine deveti je put procijenjena oštećenost šuma u Republici Hrvatskoj.

Kao i prijašnjih godina, procijenjena je osutost i požutjelost krošanja na unaprijed definiranim bioindikacijskim točkama. Osutost je procjenjivana na 2 699 stabala bjelogorice i 409 stabala crnogorice. Ukupno je obrađeno 3 108 stabala. Utvrđeno je 23,6 % značajno oštećenih stabala, što je za 8 % manje nego prošle godine. Bjelogorica je imala 21 % značajno oštećenih stabala, a crnogorica 39 % značajno oštećenih stabala.

Značajna je oštećenost jele bila za 7 % manja u odnosu na oštećenost u 1996. godini, hrast lužnjak je za 2 % manje značajno oštećen u odnosu na prethodnu godinu, dok je kod hrasta kitnjaka za 14 % više značajno oštećenih stabala. Obična se bukva odlikuje i dalje stabilnošću, s neznatnim povećanjem značajno oštećenih stabala od 2 %. Crni i alepski bor pokazuju veću oštećenost.

Dobiveni su podaci kao i prošlih godina dostavljeni u Federal Research Centre for Forestry u Hamburgu, gdje se uključuju u zajedničko izvješće o stanju šuma za cijelu Europu i objavljuju u posebnom izvješću (*Executive Report*).

S obzirom na stanje europskih šuma, a prema izvješću s 13. redovitoga sastanka europskih i sjevernoameričkih stručnjaka, održanog 1997. godine u Farnhamu u Velikoj Britaniji, gdje su objavljeni podaci iz 32 europske zemlje, po najvećem stupnju oštećenosti europskih šuma (2–4) Hrvatska se našla na europskom prosjeku.

Radi ujednačavanja kriterija za utvrđivanje oštećenja krošanja održana su dva seminara, jedan za područje sredozemnih šuma u Upravi šuma Delnice i jedan za kontinentalne šume u Upravi šuma Vinkovci. Rezultat je održanih seminara sigurnija i ujednačenija procjena, a time i veća točnost podataka.

Uzročnici oštećenosti šuma

Glavnim se uzročnicima oštećenosti šuma smatra onečišćenost zraka, nepovoljne klimatske prilike, posebice suša, kukci i biljne bolesti, zatim gljive i šumski požari.

Kemijska analiza tla

U 1997. godini uzorci tla analizirani su na 7 trajnih ploha iz mreže 16 km x 16 km. Rezultati tih analiza pokazuju povećanu opterećenost tla teškim kovinama, kao što su olovo i cink. Podaci su dostavljeni u koordinacijsko središte za tla u Gentu (FSCC). Osim analize tla u 1998. godini predviđaju se praćenja svih taksacijskih parametara kao i folijarne analize.

Fenološka motrenja

Osim procjene oštećenosti šuma provode se i fenološka motrenja. U 1997. godini obavljena su četvrta po redu fenološka motrenja na 248 točaka, na svim dominantnim vrstama drveća, uz mjerenje temperature tla i promatranja promjena lisnih pupova i promjena generativnih faza.

Naknada za šume i šumsko zemljište

Primjenom Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika za uređivanje šuma (NN 121/97) za obračun naknade za oduzeta i ograničena prava na šumi i šumskom zemljištu u 1997. godini naplaćeno je oko 4 500 000 kn.

Štetnici i biljne bolesti

Zaštita šuma od bolesti i štetnika provodila se u skladu s Planom za 1997. godinu i potrebama nastalima praćenjem štetnika i biljnih bolesti u suradnji stručnjaka "Hrvatskih šuma" i Dijagnostičko-prognostičke službe Šumarskoga instituta u Jastrebarskome.

Tijekom 1997. godine u Republici Hrvatskoj zabilježeni su jači napadi ovih štetnika i biljnih bolesti:
- borov četnjak na području uprava šuma Buzet, Senj i Split

- gubar na području uprava šuma Vinkovci, Osijek, Našice, Požega, Bjelovar, Koprivnica, Zagreb, Karlovac, Sisak, Nova Gradiška, Split i Buzet.
- Na području uprava šuma Nova Gradiška, Zagreb, Karlovac i Bjelovar uvrđena je prisutnost većega broja raznih štetnika, a najviše kukavičjega suznika, zlatokraja, hrastova savijača, mrazovca, hrastova četnjaka i osa listarica, te se stoga predviđa u proljeće 1998. obaviti suzbijanje tih štetnika.
- Potkornjaci, većinom na smreci, primijećeni su na području uprava šuma Požega, Karlovac, Našice, Ogulin, Delnice, Bjelovar, Koprivnica i Zagreb.
- Značajna je pojava raznih vrsta glodavaca, posebice na području uprava šuma Vinkovci, Osijek, Našice, Požega, Bjelovar, Zagreb, Sisak i Nova Gradiška.
- Od biljnih bolesti utvrđena je pojava hrastove pepelnice na pomlatku, mladiku i odraslim sastojinama hrasta lužnjaka i kitnjaka.

Radi sprečavanja nastanka većih šteta u našim su šumama suzbijani navedeni štetnici i biljne bolesti.

Hrastova je pepelnica suzbijana sa zemlje na 7 246 ha i zrakoplovom na 3 288 ha u više navrata različitim vrstama fungicida (Rubigan, Anvil, Tilt).

Borov je četnjak suzbijan u upravi šuma Split, Senj i Buzet. Suzbijanje je provedeno insekticidom DU-DIM SC-48 na 755 ha i mehanički na 433 ha.

Glodavci su suzbijani na 3 290 ha rodenticidom Faciron i Brodilon.

Šume su zaštićene, u prvom redu pomladak, od divljači i nekontrolirane ispaše, podizanjem i održavanjem oko 300 km ograda.

Zaštita šuma od požara

Zaštiti šuma od požara i 1997. godine poklanjala se posebna pozornost jer su požari najveća opasnost za šume u Republici Hrvatskoj.

U cijeloj Republici Hrvatskoj, a posebice na otočnom i priobalnom dijelu, radi bržega otkrivanja i dojavljivanja požara, organizirana je motrilačko-dojavna služba. Utrošeno je ukupno 33 848 dana na motrenje.

Radi sprečavanja širenja požara i djelotvornijega gašenja, osim motrenja i dojavljivanja, održavan je i izgrađen 1801 km protupožarnih prosjeka.

Uz te i druge mjere zaštite šuma od požara koje su poduzimane u Poduzeću valja istaknuti i vrlo blisku suradnju s Ministarstvom unutarnjih poslova, u zajedničkoj djelotvornijoj zaštiti šuma.

Unatoč svim poduzetim mjerama, zbog izuzetno povoljnih uvjeta za nastajanje i širenje šumskih požara, 1997. godine pojavilo se 305 šumskih požara. Oni su zahvatili 11 123 ha šuma i šumskih površina, od toga 5 544 ha državnih šuma i šumskoga zemljišta i 5 579 ha privatnih šuma i šumskoga zemljišta.

OSTVARAJ RADOVA NA ZAŠTITI ŠUMA 1997. GODINE

VRSTA RADA	Mjerna jedinica	PLAN	OSTVARAJ	%
Motrilačka služba	dan	37 418	33 847	90
Podizanje i održavanje ograda	km	325	300	92
Zaštita od bolesti i štetnika	ha	17 200	17 775	103
Izrada i održavanje protupožarnih prosjeka	km	1 925	1 801	94

Radovi na zaštiti šuma od požara ostvareni su približno planiranima.

Zaštita šuma od požara će i u budućnosti tražiti uključivanje velikog broja osoba i značajnih materijalnih sredstava.

LOVSTVO

Povjeravanje prava lova "Hrvatskim šumama"

Vlada Republike Hrvatske, temeljem članka 15, stavka 2, Zakona o lovu (NN 10/94), svojom Odlukom od 20. prosinca 1994. (NN 94/94) povjerila je pravo lova u lovištima u vlasništvu države "Hrvatskim šumama" u 60 otvorenih i ograđenih lovišta i uzgajališta divljači.

U odnosu na 1995. godinu broj je lovišta u 1997. godini izmijenjen; "Hrvatske šume" u 1997. ostvarile su pravo lova u 38 lovišta, i to u 29 otvorenih, jednom ograđenom lovištu i u 8 uzgajališta na ukupnoj lovnoj površini od 340 258 ha. Od te površine otvorena lovišta imaju 330 551 ha, ograđena 4 142 ha i uzgajališta 5 565 ha.

Lovnogospodarske osnove i programi za uzgajanje divljači

U 1997. godini u svim lovištima i uzgajalištima gospodarilo se u skladu s propisima lovnogospodarskih osnova, odnosno s programima za uzgajanje divljači iz 1995. godine. Kako je veći dio lovnogospodarskih osnova izrađen u skladu s Pravilnikom o lovogospodarskim osnovama i godišnjim planovima gospodarenja lovištima, u prvoj će se polovici 1998. godine one uskladiti s novim Pravilnikom o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači (NN 53/95).

Organiziranje lovstva u "Hrvatskim šumama"

U skladu s Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji u "Hrvatskim šumama" u Direkciji je ustrojena Služba za lovstvo s rukovoditeljem službe i stručnim suradnikom za lovstvo, a na razini uprava šuma 10 ih imaju odjele za lovstvo, a u ostalih 6 uprava šuma postoji radno mjesto stručnoga suradnika za lovstvo u sastavu odjela za uređivanje šuma.

Čuvanje lovišta obavlja pomoćnik revirnika – čuvar šume i lovišta. Radi promidžbe lovstva sudjelovalo se na Sajmu lova i ribolova u Varaždinu te na sajmu Agro-zemlja u Osijeku.

Matični fondovi i odstrel glavnih vrsta divljači

Budući da je broj lovišta, a time i površine i broj divljači u 1997. godini prema prijašnjem razdoblju znatno izmijenjen (sada manje lovišta i površina), teško je napraviti neke usporedbe i fonda i odstrela divljači. Ipak pokazatelji iz 1996. godine govore da se broj glavnih vrsta divljači, pa onda i odstrel znatno povećava.

Tablica 1. Fond i odstrel glavnih vrsta divljači 1997. godine

VRSTA DIVLJAČI	Plan	Otpad	Odstrel	Ukupno izlučenje	Odstrel/plan (%)
grla/kljunova					
Obični jelen	296	41	112	153	52
Jelen lopatar	50	5	16	21	42
Obična srna	433	83	222	305	70
Muflon	16		2	2	12
Divlja svinja	1 302	111	745	856	66
Mrki medvjed	23		2	2	8
Obični zec	279		105	105	38
Fazan	8 409		3 018	3 018	36
Divlja patka	1 864		612	612	33
Ostalo	2 405		1 166	1 166	48

U 1998. godini revidirat će se 35 lovnogospodarskih osnova. Revidirane osnove propisat će drugačiji fond divljači pa time i odstrel. Prikazan je posebno odstrel i posebno zabilježeni otpad, odnosno ukupno izlučenje. Prikazani otpad vjerojatno je veći jer se i ne može pronaći sva nastradala divljač. Dva su glavna uzroka tako velikoga otpada divljači: predatori vuk i ris te krivolov. Dio je otpada nastao zbog uginuća i stradavanja na prometnicama.

Divljač odstreljuju uglavnom domaći i strani lovci turisti. Očekuje se u idućem razdoblju porast zanimanja stranih lovaca turista za dolazak u naša lovišta, čime će se postizati i bolji novčani rezultati.

Fazanerija "Peski" u Šumariji Đurđevac u 1997. godini proizvela je 45 000 fazanskih pilića, 5 200 divljih pataka i 2 500 poljskih jarebica. Od te je proizvedene pernate divljači za vlastite potrebe uzeto 11 800 fazana, 570 divljih pataka i 550 poljskih jarebica. Razliku do proizvedene količine fazanerija je prodala ostalim korisnicima divljači. Proizvodnja pernate divljači kretala se u okviru plana.

Gospodarski kapaciteti lovišta

I krupne i sitne divljači ima mnogo manje od normalnih gospodarskih kapaciteta utvrđenih bonitiranjem. Do kraja valjanosti LGO i PUD (lovna godina 2004/2005) treba broj krupne divljači povećati u odnosu na broj u 1996. kako slijedi:

- običnoga jelena za 553 grla
- jelena lopatara za 419 grla
- obične srne za 2 003 grla
- divokoze za 319 grla
- muflona za 297 grla
- mrkoga medvjeda za 21 grlo.

Broj divljih svinja treba održavati na razini kapaciteta lovišta od 2 500 grla.

Ostvaraj propisa LGO

Lovnogospodarske osnove i programi uzgoja divljači propisali su koje se mjere i radnje moraju u svakoj lovnoj godini obaviti da bi se divljači omogućio normalan razvoj i da bi divljač zadržala svoja staništa.

Zbog nedostatka dovoljne količine hrane u prirodi tijekom cijele godine osnove su propisale za svaku vrstu divljači (glavne vrste) dodatnu prihranu i prehranu. U 1997. godini divljač je za prihranu dobila 1 342 354 kg razne hrane, a za prehranu je posijano raznih usjeva na 446 ha.

Gubitak lovstva u lovnoj sezoni 1997. nastao je zbog neostvarivanja plana odstrela u lovnoj sezoni jest loša dobna, spolna i trofejna struktura divljači planirane za odstrel. U prvim godinama nakon rata većina je lovišta kojim gospodare "Hrvatske šume" bila djelomično ili potpuno uništena pa je potrebno uložiti više sredstava da se dođe do predratne razine. U lovnoj se sezoni 1998/1999. očekuju puno povoljniji rezultati lovstva i bitno smanjenje gubitaka.

ZAPOSLENICI

Od utemeljenja "Hrvatskih šuma" broj se zaposlenika značajno smanjio za približno jednu trećinu. Prvih godina postojanja Poduzeća smanjenje je bilo dramatično i ekstremno zbog agresije na Republiku Hrvatsku i okupacije njezina teritorija, u kojoj je sudjelovao na neprijateljskoj strani i dio zaposlenika, te postupno zbog poboljšanja ustroja, učinkovitosti i restrukturiranja.

Tako je u 1997. godini 894 zaposlenika manje u odnosu na 1996. godinu.

Smanjenje je najvećim dijelom posljedica restrukturiranja Poduzeća i prelaska 921 zaposlenika u osnovana društva s ograničenom odgovornošću.

Istodobno je u sklopu mirne reintegracije Podunavlja s osobama koje su radile na tom području u šumarstvu omogućeno sklapanje ugovora o radu s poduzećem "Hrvatske šume". Tako su preuzeta 382 zaposlenika, od čega na području Uprave šuma Osijek 294, a na području Uprave šuma Vinkovci 88.

Broj zaposlenih

graf prema tablici

Kretanje broja zaposlenika u "Hrvatskim šumama"

Godina

1990.	14 296
1991.	11 906
1992.	10 164
1993.	9 982
1994.	10 201
1995.	10 034
1996.	10 122
1997.	9 228

graf prema tablici

Naobrazbena struktura zaposlenih u 1997.

VSS	1 190	(12,9 %)
VŠS	269	(2,9 %)
SSS	2 874	(31,1 %)
NSS	193	(2,1 %)
VKV	88	(1,0 %)
KV	1 000	(10,8 %)
PKV	1 868	(20,2 %)
NKV	1 746	(18,9 %)

Tablica 1. Struktura zaposlenih 31.12.1997.

Kategorija zaposlenih		Ustrojna razina			"Hrvatske šume"	
		Radne jedinice	Šumarije	Stručne službe	n	%
I.	Režijski radnici	97	2 866	1 276	4 239	45,9
	Stručno osoblje	57	2 274	536	2 867	31,1
	Pomoćno osoblje	40	592	740	1 372	14,9
II.	Neposredni radnici	369	4 534	86	4 989	54,1
	Proizvodni radnici	331	4 352	-	4 683	50,7
	Pomoćni radnici	38	182	86	306	3,3
"Hrvatske šume" (I+II)		466	7 400	1 362	9 228	100,0

Udio režijskih radnika prema neposrednim radnicima u 1997. povećan je za gotovo 4 %. Ta je promjena uvjetovana izdvajanjem radnih jedinica, u kojima je bio visok udio neposrednih radnika, u društva s ograničenom odgovornošću.

Stručni šumarski kadar

"Hrvatske šume" zapošljavaju 997 diplomiranih inženjera šumarstva, što je u strukturi zaposlenih 10,8 %, 1 719 šumarskih tehničara, odnosno 18,6 % zaposlenih, i 2 126 šumskih radnika sjekača ili 23,0 %.

Zastupljenost zaposlenika visoke stručne spreme ostalih struka je sljedeća: diplomirani pravnik 40, diplomirani ekonomist 86, diplomirani geodet 15 i ostali 42.

Fluktuacija zaposlenika

U 1997. godini Poduzeće su napustila 1 473 zaposlenika. Od njih je najviše bilo zaposlenika koji su sporazumno raskinuli ugovor o radu, potpisavši ugovor o radu u novoosnovanim društvima s ograničenom odgovornošću. Do 31. 12. 1997. godine takvih je zaposlenika bilo 921, a 308 zaposlenika nove je ugovore potpisalo 1. 1. 1998. godine.

Razlozi prestanka radnoga odnosa:

Sporazumni raskid radnoga odnosa	1 222	(82,9 %)
Otkaz zbog stegovnih prekršaja	23	(1,6 %)
Odlazak u mirovinu	155	(10,5 %)
Smrtni slučajevi na radu i izvan rada	37	(2,5 %)
Samovoljno napuštanje posla	36	(2,4 %)
Ukupno	1 473	(100,0 %)

Struktura radnoga vremena

	sati	%
Ukupno radno vrijeme	20 129 712	100,0
Prisutnost	15 586 329	77,4
Izostanak	4 543 383	22,6

Bolovanja u strukturi radnoga vremena čine 8,0 %, od toga 4,7 % na teret Poduzeća i 3,3 % na teret državnoga fonda. Tijekom 1997. godine zaposlenici "Hrvatskih šuma" sudjelovali su u postrojbama HV-a. Zbog tih potreba zaposlenici su izostali s rada 129 274 sata.

Invalidni zaposlenici

U "Hrvatskim šumama" ima 867 zaposlenika sa statusom invalida. To je u odnosu na sve zaposlene 9,4 %. Najviše je invalida rada – 746. Ratnih vojnih invalida ima 111. Odnos invalida zaposlenika prema svim zaposlenicima nešto je povećan, za 0,4 %, stoga što se nastojalo da invalidni zaposlenici ne zasnivaju radni odnos u novoosnovanim društvima s ograničenom odgovornošću.

Izobrazba zaposlenika

U 1997. godini "Hrvatske šume" dodijelile su 3 stipendije najboljim učenicima srednjih šumarskih škola i 3 stipendije najboljim studentima Šumarskoga fakulteta u Zagrebu. Ukupno u 1997. godini "Hrvatske šume" stipendirale su s osnove kadrovskih potreba 39 studenata i 60 učenika srednjih škola.

Osim toga "Hrvatske šume" s osnove humanitarnih pobuda stipendirale su djecu stradalih zaposlenika na radu i u ratu, i to: 8 studenata, 23 učenika srednjih škola i 51 učenika osnovnih škola.

Poslijediplomski studij na Šumarskom fakultetu u Zagrebu pohađa 88 zaposlenika, a na ostalim fakultetima 4 zaposlenika.

Ozljede pri radu

Godine 1997. u "Hrvatskim šumama" bila je 631 ozljeda na radu. To znači da se na svakih 1 000 zaposlenih ozlijedilo njih 65, a zbog posljedica ozljeda na radu izgubljeno je 17 559 radnih dana. U prosjeku se zbog jedne ozljede bolovalo 28 dana. Dvije su osobe poginule na radnom mjestu. Pokazatelji o broju ozlijeđenih zaposlenika i trajanju bolovanja upućuju na to da je rad u šumarstvu opasan za zaposlenike.

Sindikati i zaposlenička vijeća

Zaposlenici "Hrvatskih šuma" većinom su članovi Samostalnoga sindikata šumarstva i Sindikata zaposlenih u šumarstvu Bjelovar.

Sa sindikatima je potpisan Kolektivni ugovor, koji vrijedi do 1. kolovoza 1998. godine.

Na snazi je i sporazum o poslovima koji se ne smiju prekidati za vrijeme štrajka.

Prema Zakonu o radu zaposlenici "Hrvatskih šuma" izabrali su svoje predstavnike u zaposlenička vijeća. Zaposlenička vijeća izabrana su po upravama šuma i u Direkciji Poduzeća, što je ukupno 17 zaposleničkih vijeća. Na razini Poduzeća osnovano je Glavno zaposleničko vijeće. Između poslodavca i zaposleničkih vijeća potpisani su sporazumi kojima su u skladu sa Zakonom o radu utvrđeni međusobni odnosi.

PLAĆE

U obradi su obuhvaćeni samo podaci bruto plaća i materijalnih troškova te materijalnih prava po Odluci o uputama za provedbu politike plaća u 1997. godini.

Počekom 1995. godine izmijenjen je Zakon o porezu na dohodak, a krajem 1995. Pravilnik o porezu na dohodak.

Sukladno naputku o provedbi Odluke o politici plaća u 1996. godini ponovno su praćeni i izdaci za prijevoz na posao te su oni uneseni u raščlambu i za 1996. i za 1997. godinu.

Opća je ocjena kretanja isplata plaća i ostalih troškova zaposlenika da oni rastu sukladno Odluci o provedbi politike plaća u 1997. U poredbi s prošlim razdobljem *izdaci za bruto plaće* i ostali troškovi zaposlenika imaju gotovo podjednak rast.

Značajka je promatranoga razdoblja i postojana porezna politika zasnovana na dosljednoj primjeni Zakona o porezu na dohodak, te stalno određivanje prava na plaće i materijalne troškove temeljem državnih zakona i propisa.

Pri promatranju bruto plaća treba imati na umu da u podacima nisu sadržani i doprinosi na plaće koji iznose oko 21 %.

Svi se podaci odnose na isplate u razdoblju obuhvata podataka (tijekom godine) temeljem statističkoga praćenja po obrascima SPL i TMP.

Tablica 1. Troškovi osoblja

(tisuća kn)

Red. broj	OPIS	1996.		1997.		INDEKS
		Iznos	%	Iznos	%	5/3
1.	Bruto plaće	396 383	82,6	426 274	82,3	107,5
2.	Ostali troškovi	83 297	17,4	91 368	17,7	109,7
UKUPNO		479 680	100,0	517 642	100,0	107,9

Obuhvat troškova osoblja daje podatke o ukupnim isplatama za plaće zaposlenika i materijalne izdatke po Uputi za praćenje Odluke o visini plaća u 1997. godini. Mjesečno se ti troškovi kreću u Poduzeću u visini od 43,1 milijuna kuna. Strukturno gledano u 1997. godini bruto plaće imaju udio od 82,3 %, a materijalni troškovi od 17,7 %. Bruto plaće u strukturi se kreću uglavnom kao i u 1996. godini, a rast mase je za 7,5 % veći u odnosu na prethodnu godinu. Ustrojni dijelovi Poduzeća u vrijeme nelikvidnosti neredovito isplaćuju plaće, a materijalne troškove još neredovitije.

Tablica 2. Struktura ukupno isplaćenih plaća

(tisuća kn)

Red. broj	OPIS	1996.		1997.		INDEKS
		Iznos	%	Iznos	%	5/3
1.	Doprinosi iz plaća	90 608	22,8	101 395	23,8	112,3
2.	Porezi i prirezi	46 703	11,8	34 528	8,1	73,4
3.	Isplaćene plaće	259 151	65,4	290 351	68,1	112,1
UKUPNO		396 383	100,0	426 274	100,0	107,5

Bruto isplaćene plaće iznose u razdoblju I–XII. 1997. ukupno 426 milijuna kuna. Prosječno mjesečno za plaće treba oko 35 milijuna kuna. Doprinosi iz plaća u ovom razdoblju bilježe rast za 1 % u odnosu na 1996, tako da su u 1997.

ostvareni s 23,8 %. U “Hrvatskim šumama” doprinosi, porezi i prirez imaju udio u ukupnim plaćama 31,9 %, a sami porezi i prirez 8,1 %. Smanjenje je odraz povećanja neoporezive osnovice od 800 na 1 100 kn i smanjenje stope poreza

od 25 na 20 % i prireza od 22 na 18 %. Zbog toga je masa poreza i prireza u odnosu na 1996. ostvarena sa 73,9 %, tj. smanjena je za 26,1 %, te je u konačnici neto plaća (112,1 %) rasla brže od ukupne plaće (107,5 %).

Tablica 3. Ostali troškovi zaposlenika (tisuća kn)

Red. broj	OPIS	1996.		1997.		INDEKS
		Iznos	%	Iznos	%	5/3
1.	Materijalni troškovi	77 302	92,8	84 305	92,3	109,1
2.	Materijalna prava	5 995	7,2	7 063	7,7	117,8
UKUPNO		83 297	100,0	91 368	100,0	109,7

U obradi su uzeti izdaci isplaćeni temeljem statističkoga obrasca TMP. Materijalni troškovi u strukturi čine 92,3 %, a materijalna prava samo 7,7 %.

Relativno zaostajanje isplata u 1997. godini u odnosu na plaće nije posljedica ograničenih prava, već prije nemogućnosti pravodobne isplate. Rast materijalnih troškova (109,1) u odnosu na 1996. u okvirima je rasta plaća, dok materijalna prava (117,8) rastu nešto brže, ali ona imaju s obzirom na svoju veličinu neznatan utjecaj na ukupna kretanja troškova osoblja.

Tablica 4. Materijalni troškovi zaposlenika (tisuća kn)

Red. broj	OPIS	1996.		1997.		INDEKS
		Iznos	%	Iznos	%	5/3
1.	Prijevoz na posao	12 079	15,6	13 771	16,3	114,0
2.	Dnevnice u zemlji	1 986	2,6	2 638	3,2	132,8
3.	Terenski dodatak	61 824	80,0	66 337	78,7	107,3
4.	Odvojeni život	25	0,0	58	0,0	232,0
5.	Vlastiti auto	1 388	1,8	1 501	1,8	108,1
UKUPNO		77 302	100,0	84 305	100,0	109,1

Svi izdaci zaposlenima temelje se na iznosima dopuštenima Odlukom za 1997. godinu i na neoporezivoj visini prema Pravilniku o porezu na dohodak. Ukupno promatrani izdaci veći su za 9 indeksnih poena od isplata u 1996. Povećanje ostvarenja u odnosu na 1996. imaju svi materijalni izdaci, ali se oni u ukupnim izdacima kreću u visini ostvarenja ukupnih troškova osoblja i nisu rezultat povećanja prava, nego veće iskorištenosti kod individualnih obračuna.

Tablica 5. Materijalna prava zaposlenika (tisuća kn)

Red. broj	OPIS	1996.		1997.		INDEKS
		Iznos	%	Iznos	%	5/3
1.	Otpremnine	676	11,3	1 076	15,2	159,2
2.	Pomoći	1 374	22,9	1 720	24,4	125,2
3.	Učenici i studenti na radu	438	7,3	381	5,4	87,0
4.	Jubilarnе nagrade	1 416	23,6	1 433	20,3	101,2

5.	Pokloni djeci	2 091	34,9	2 453	34,7	117,3
UKUPNO		5 995	100,0	7 063	100,0	117,8

Otpremnine i pomoći čine preko 39 % izdataka s temelja materijalnih prava zaposlenika, a jubilarne nagrade i pokloni djeci 55 % od ukupnih sredstava. I za te izdatke vrijede iste značajke glede prava i visine isplate kao i za druge troškove osoblja.

Tablica 6. Isplaćene plaće po zaposleniku (prema satima rada) u kunama

Red. broj	Razdoblje	“Hrvatske šume”		Gospodarstvo RH		INDEKS	
		Bruto	Neto	Bruto	Neto	3/5	4/6
1.	prosinac 1996.	4 002	2 594	3 340	2 177	119,8	119,2
	siječanj 1997.	3 396	2 360	3 412	2 235	99,5	105,6
	veljača 1997.	3 503	2 410	3 263	2 147	107,4	112,2
	ožujak 1997.	3 126	2 177	3 414	2 228	91,6	97,7
	travanj 1997.	3 287	2 275	3 473	2 266	94,6	100,4
	svibanj 1997.	3 361	2 306	3 589	2 329	93,6	99,0
	lipanj 1997.	3 352	2 288	3 709	2 396	90,4	95,5
	srpanj 1997.	3 622	2 468	3 612	2 352	100,3	104,9
	kolovoz 1997.	3 796	2 572	3 590	2 338	105,7	110,0
	rujan 1997.	3 192	2 195	3 588	2 339	89,0	93,8
	listopad 1997.	3 367	2 293	3 659	2 385	92,0	96,1
	studenj 1997.	3 932	2 645	3 787	2 450	103,8	108,0
	prosinac 1997.	5 582	3 668	3 842	2 483	145,3	147,7
2.	Ø I - XII 1997.	3 619	2 465	3 579	2 392	101,2	103,1

Izvor: Mjesečni statistički podaci

Isplaćene neto plaće po zaposleniku računane su po odbitku i poreza i prireza. Prosječno isplaćena bruto plaća u “Hrvatskim šumama” za I–XII. 1997. iznosi 3 619 kune, a neto 2 465 kuna. Prosjeci plaća rađeni su temeljem obrasca SPL, a za gospodarstvo Republike Hrvatske upotrijebljeni su podaci Državnoga zavoda za statistiku. U Poduzeću prosječno isplaćena neto plaća po zaposleniku čini 68,1 % bruto plaće. Prosjek bruto isplaćene plaće po zaposleniku u vremenu I–XII. 1997. viši je od isplata u gospodarstvu Republike Hrvatske 1,2 % u bruto, odnosno 3,1 % u neto iznosu. Prosjeci plaća izračunati su po metodi aritmetičke sredine i za “Hrvatske šume” i za gospodarstvo.

OSIGURANJE IMOVINE I OSOBA

Osiguranjem imovine i osoba čuva se imovina goleme vrijednosti u državnom vlasništvu od određenih rizika, te povećava materijalna i socijalna sigurnost zaposlenika. Ti se poslovi obavljaju sukladno višegodišnjim ugovorima o osiguranju imovine i osoba sklopljenim s Croatia osiguranjem d. d. Zagreb. Vrste osiguranja i opseg pokriva utvrđuju se prema mogućnostima i potrebama Poduzeća, a u 1997. godini ugovorena su ova osiguranja:

1. Osiguranje autodogovornosti

Ovo je osiguranje motornih vozila u prometu za štete učinjene trećim osobama, a uplaćeno je tijekom godine 4,5 milijuna kuna, što čini preko polovice svih premija osiguranja. Štete koje prouzroče naša vozila naplaćuju treće osobe od osiguratelja, pa je u 52 nezgode naplaćeno oko 500 tisuća kuna.

2. Osiguranje imovine od opasnosti požara i drugih opasnosti

Obuhvaćeni su svi građevinski objekti i oprema u njima, a premija iznosi 1,3 milijuna kuna. U 28 slučajeva šteta je iznosila oko 250 tisuća kuna, a radilo se o štetama bez znatnijih posljedica. Za osiguranje opreme i novca od provalne krađe i razbojstva utrošeno je 200 tisuća kuna, a u jednom slučaju provalne krađe šteta je iznosila 6,5 tisuća kuna.

3. Kolektivno osiguranje zaposlenika od posljedica nesretnog slučaja - nezgode

Ugovoreno je osiguranje svih zaposlenika za slučaj nezgode, neovisno o mjestu i vremenu događaja, uz visoke svote osiguranja (invalidnost do 72 000 kuna, slučaj smrti zbog nezgode 36 000 kuna, a za slučaj smrti zbog bolesti 18 000 kuna) i nisku premiju 139 kuna godišnje po osobi. Ukupna je premija iznosila 1,4 milijuna kuna, a za 161 riješeni slučaj isplaćeno je osiguranicima 1,2 milijuna kuna, dok je ostalo neriješeno još 218 slučajeva.

U 12 uprava šuma ugovoreno je osiguranje sudionika lova za slučaj nesreće u vrijeme trajanja lova. Predujem za to osiguranje iznosio je 50 tisuća kuna, a tijekom godine dogodila se jedna nesreća sa smrtnom posljedicom.

4. Obvezno zdravstveno osiguranje poslodavatelja

Ovo je Zakonom o zdravstvenom osiguranju propisano obvezno osiguranje poslodavatelja za slučaj troškova zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti njegovih zaposlenika, a ugovoreno je od 1. srpnja 1997. godine, uz mjesečnu premiju od 8,70 kuna po zaposleniku. Za dio riješenih slučajeva poslodavatelju je isplaćeno 400 tisuća kuna.

FINANCIJSKO IZVJEŠĆE

Ustroj računovodstva

Računovodstveni sustav zadržao je kontinuitet te izradom temeljnih financijskih izvješća, izvješća za menadžment i ostale korisnike daje obavijesti o financijskom položaju, uspješnosti i promjeni financijskoga poslovanja Poduzeća.

Računovodstvene norme

Financijska izvješća sastavljena su sukladno odredbama Zakona o računovodstvu, a pri njihovu sastavljanju primijenjene su računovodstvena politika Poduzeća, Međunarodne računovodstvene norme, propisi Republike Hrvatske i akti Poduzeća.

Potrebne evidencije

Na osnovi vlastite Računovodstvene politike i plana računa računovodstvo je Poduzeću osiguralo potrebnu evidenciju, sastavilo godišnja temeljna financijska izvješća (bilance, račun dobiti i gubitka, izvješće o promjenama u financijskom položaju i bilješke uz financijsko izvješće) i ostala interna i eksterna izvješća te pružilo pouzdan pregled imovine, obveza i kapitala za Poduzeće.

Poslovanje se obavljalo i uz kontroliranu osobnu potrošnju.

Osnivanje društava s ograničenom odgovornošću

Tijekom 1997. godine provodile restrukturirane su "Hrvatske šume", p.o. Zagreb, te je osnovano 16 društava s ograničenom odgovornošću. Ovo financijsko izvješće obuhvaća poslovanje 11 društava koja su u 1997. počela samostalno raditi (od 1. 7. poslovanje su počela tri društva, a od 1. 10. osam). Ostalih 5 osnovanih društava počela su samostalno raditi 1. 1. 1998. i nisu uključena u ovo izvješće.

Tablica 1. Bilanca za dan 31. 12. 1997.

AKTIVA		Iznos u tisućama kn	
		1996.	1997.
1.	POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0
2.	DUGOTRAJNA IMOVINA (stalna sredstva)	21 893 152	22 126 121
2.1.	Nematerijalna imovina	1 691	1 633
2.1.1.	Osnivački izdaci	33	62
2.1.2.	Izdaci za istraživanje i razvoj	0	0
2.1.3.	Patenti, licencije, koncesije, zaštitni znaci i ostala slična prava	937	850
2.1.4.	Goodwill	0	0
2.1.5.	Predujmovi za nematerijalna sredstva	721	721
2.2.	Materijalna imovina	21 832 607	21 932 368
2.2.1.	Zemljište i šume	20 893 646	21 006 100
2.2.2.	Građevinski objekti	749 166	763 922
2.2.3.	Postrojenja i oprema (strojevi)	38 133	29 158
2.2.4.	Alati, pogonski i uredski inventar, namještaj i transportni uređaji	73 903	48 083
2.2.5.	Predujmovi za materijalna sredstva	905	879
2.2.6.	Materijalna sredstva u pripremi	34 187	37 133
2.2.7.	Stambene zgrade i stanovi	26 349	30 112
2.2.8.	Ostala materijalna imovina	16 318	16 981
2.3.	Financijska imovina	58 038	191 304
2.3.1.	Udjeli (dionice) u povezanim poduzećima	312	100 265
2.3.2.	Zajmovi povezanim poduzećima	1 030	1 030
2.3.3.	Sudjelujući interesi (participacije)	5	5
2.3.4.	Ulaganja u vrijednosne papire	17 969	39 447
2.3.5.	Dani krediti, depoziti i kaucije	35 436	47 027
2.3.6.	Obvezna dugoročna ulaganja	18	18
2.3.7.	Otkup vlastitih dionica	0	0
2.3.8.	Ostala dugoročna ulaganja	3 268	3 512
2.4.	Potraživanja	816	816
2.4.1.	Potraživanja od povezanih poduzeća	0	0
2.4.2.	Potraživanja po osnovi prodaje na kredit	0	0
2.4.3.	Ostala potraživanja	816	816
3.	KRA TKOTRAJNA IMOVINA (obrtna sredstva)	528 391	580 257
3.1.	Zalihe	143 152	122 841
3.1.1.	Sirovine i materijal	54 204	40 705
3.1.2.	Proizvodnja u tijeku (nedovršena proizvodnja i poluproizvodi)	32 426	32 479
3.1.3.	Trgovačka roba	4 004	15
3.1.4.	Gotovi proizvodi	50 249	48 111
3.1.5.	Predujmovi	2 269	1 531
3.2.	Potraživanja	331 412	405 537
3.2.1.	Potraživanja od povezanih poduzeća	892	6 084
3.2.2.	Potraživanja od kupaca	198 786	195 044
3.2.3.	Potraživanja za više plaćene svote po osnovi dobiti	784	784
3.2.4.	Potraživanja od zaposlenih	757	647
3.2.5.	Potraživanja od države i drugih institucija	3 861	3 978
3.2.6.	Ostala potraživanja	126 332	199 000
3.3.	Financijska imovina	23 483	45 908
3.3.1.	Udjeli (dionice) u povezanim poduzećima	0	0
3.3.2.	Zajmovi povezanim poduzećima	0	1 810
3.3.3.	Vrijednosni papiri	5 688	2 874
3.3.4.	Dani krediti, depoziti i kaucije	47	10 474
3.3.5.	Otkup vlastitih dionica	0	0
3.3.6.	Ostala kratkoročna ulaganja	17 748	30 750
3.4.	Novac u banci i blagajni	30 344	5 971
4.	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	676	689
5.	Gubitak iznad visine kapitala	0	0
6.	UKUPNA AKTIVA	22 422 219	22 707 067
7.	IZVANBILANČNI ZAPISI	7 933	5 086

BILANCA na dan 31.12.1997.

		Iznos u tisućama kn	
PASIVA		1996.	1997.
1.	Kapital i rezerve	22 020 626	22 145 594
1.1.	Upisani kapital	9 432 546	9 545 620
1.2.	Premije na emitirane dionice	0	0
1.3.	Revalorizacijska rezerva	12 576 328	12 576 649
1.4.	Rezerve	137	137
1.5.1.	Zadržana dobit	20	1 615
1.5.2.	Preneseni gubitak	14 353	0
1.6.1.	Dobit tekuće godine	25 948	21 573
1.6.2.	Gubitak tekuće godine	0	0
2.	Dugoročna rezerviranja za rizike i troškove	128 261	200 228
3.	Dugoročne obveze	5 553	6 010
3.1.	Obveze prema povezanim poduzećima	1 316	1 314
3.2.	Obveze po osnovi zajmova	2	2
3.3.	Obveze prema kreditnim institucijama	1 320	1 970
3.4.	Obveze za predujmove	2	2
3.5.	Obveze prema dobavljačima (vjerovnicima)	425	256
3.6.	Obveze po vrijednosnim papirima	2 488	2 466
3.7.	Ostale dugoročne obveze uključivši porez i socijalno osiguranje	0	0
4.	Kratkoročne obveze	262 359	351 533
4.1.	Obveze prema povezanim poduzećima	1 393	14 102
4.2.	Obveze po osnovi zajmova	6	0
4.3.	Obveze prema kreditnim institucijama	0	0
4.4.	Obveze za predujmove, depozite i jamstva	14 682	8 715
4.5.	Obveze prema dobavljačima	96 882	118 674
4.6.	Obveze prema mjenicama i čekovima	0	0
4.7.	Obveze prema zaposlenima	49 060	50 508
4.8.	Obveze za poreze, doprinose i druge pristojbe	28 543	34 240
4.9.	Obveze s osnovna udjela u rezultatu	0	0
4.10.	Ostale kratkoročne obveze	71 793	125 294
5.	Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	5 420	3 702
6.	UKUPNO PASIVA	22 422 219	22 707 067
7.	IZVANBILANČNI ZAPISI	7 933	5 086

Bilješke uz bilancu

Tablica 2. Bilješka uz bilancu – aktiva Poduzeća

RED. BROJ	O P I S	1996.		1997.		INDEKS 5/3
		000 kn	%	000 kn	%	
1.	Dugotrajna imovina sa šumama	21 893 152	97,64	22 126 121	97,44	101
2.	Kratkotrajna imovina	528 391	2,36	580 257	2,56	110
3.	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	676	0,00	689	0,00	102
	UKUPNO	22 422 219	100,00	22 707 067	100,00	101

Ukupna imovina Poduzeća povećana je u 1997. u odnosu na 1996. godinu za 1 %

Dugotrajna materijalna imovina Poduzeća povećana je s temelja investicijskih ulaganja, pronađene imovine na novooslobođenom teritoriju Republike Hrvatske i izvršenih radova (situacija u PBRŠ i OKFŠ). Vrijednost pojedinih pozicija materijalne imovine iskazana je po trošku nabave. Pronađena imovina na oslobođenom teritoriju Republike Hrvatske procijenjena je po tržišnoj vrijednosti u iznosu 3 936 tis. kn. Na teritoriju Republike Hrvatske pod nadzorom UNTAES-a pronađena imovina procijenjena je po tržišnoj vrijednosti u iznosu od 11 637 tisuća kn.

Odlukom Vlade Republike Hrvatske o sanaciji drvnih poduzeća zatvoreno je potraživanja od kupaca i preneseno na ulaganje u vrijednosne papire, tako da se povećao udio dugotrajne financijske imovine u aktivi.

Po odluci Vlade Republike Hrvatske:

Prijenos dionica iz portfelja Hrvatskoga fonda za privatizaciju na "Hrvatske šume":

"Spačva" d. d. Vinkovci na UŠ Vinkovci: 40 563 dionice (15,19 % od ukupno emitiranih običnih dionica) nominalne vrijednosti 4 056 300 DEM ili 14 400 000 kn.

DI "Papuk" d. d. Pakrac na UŠ Bjelovar: 17 832 dionice (19,95 % od ukupno emitiranih običnih dionica) nominalne vrijednosti 1 783 200 DEM ili 6 348 092 kn.

Ukupno povećanje ulaganja u vrijednosne papire, tj. u dionice, na razini Poduzeća iznosi 20 748 092 kn i pretvaranje kratkoročnih potraživanja u dugoročna ulaganja.

Sanacija "Riječke banke" d. d. Rijeka:

Udio u Riječkoj banci otpisan je u visini dioničkoga kapitala 1 293 tis. kn.

Reprogramiranje dospjelih potraživanja od kupaca:

Na 10 godina uz 2 godine počeka:

Obveza IK "Gaj" d. d. Slatina prema UŠ Bjelovar u iznosu od 3 202 270 kn

Obveza IK "Gaj" d. d. Slatina prema UŠ Našice u iznosu od 5 667 060 kn.

Na 7 godina uz 2 godine počeka:

"Suvenir" Sirač prema UŠ Bjelovar u iznosu 374 796 kn.

Ukupan reprogramiran dug iznosi 9 244 127 kn, a kamate u visini 2 428 548 kn otpisane su na teret izvanrednih rashoda "Hrvatskih šuma" u 1997. godini.

IV. S osnova potraživanja za OKFŠ 7 934 884 kn:

Prijenos dionica "Pazinke" d. d. Pazin – 1 524 dionice (0,31 %) nominalne vrijednosti 152 300 DEM ili 544 190 kn

Reprogramiranje obveza "Mirne" Rovinj na 7 godina uz 3 godine počeka – 198 816 kn

Odluka o sanaciji određenih poduzeća – "Uljanik" d. d. Pula 2 184 067 kn, "Brodograđevna industrija 3. maj" d. d. Rijeka 3 184 139 kn, "Brodogradilište" d. d. Kraljevica 957 043 kn, "Brodotrogir" d. d. Trogir 866 629 kn, što ukupno iznosi 7 191 878 kn. Ukupno u 1997. godini knjiženo je do 31. 12. 1997. s osnove navedenih poslovnih događanja 41 648 923 kn.

Kratkotrajna imovina (obrtna sredstva)

Kratkotrajna imovina Poduzeća iznosi 580,3 milijuna kn i sastoji se od zaliha, potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja. Potraživanja od kupaca manja su za 2 % u odnosu na 1996. godinu. Povećana su potraživanja od povezanih poduzeća zbog osnovanih 11 društava s ograničenom odgovornošću. Ostala potraživanja povećana su s osnove obračuna oduzete naknade za sastojinu i za šumska zemljišta zbog objekata u šumi koje su izgradili: "Hrvatska vodoprivreda", "Hrvatske ceste", HPT, HEP i dr.

Zalihe

Obračun troškova zaliha obavlja se prema ulaznim računima dobavljača uvećanim za zavisne troškove nabave, odnosno za sve troškove dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju, a utrošak zaliha vodi se po prosječnim cijenama. Zalihe sirovina i materijala, smanjene su u odnosu na prethodno razdoblje za 25 %. Na smanjenje je utjecao i prijenos temeljnoga kapitala za 11 društava s ograničenom odgovornošću u 1997. godini. Vrijednost zaliha iznosi 122,8 milijuna kn. Zalihe nedovršene proizvodnje i gotove proizvodnje šumarskih sortimenata vrednovane su po neto prodajnoj vrijednosti u skladu s Računovodstvenom politikom i MRS-om 2.

Pasiva Poduzeća

Tablica 3. Bilješke uz bilancu – pasiva Poduzeća

RED. BROJ	O P I S	1996.		1997.		INDEKS
		000 kn	%	000 kn	%	5/3
1.	Kapital i rezerve (sa šumama i zemljištem)	22 020 626	98,21	22 145 594	97,53	101
2.	Dugoročna rezerviranja za rizike i troškove	128 261	0,57	200 228	0,88	156
3.	Dugoročne obveze	5 553	0,02	6 010	0,03	108
4.	Kratkoročne obveze	262 359	1,17	351 533	1,55	134
5.	Odgođeno plaćanje troškova i prihoda budućeg razdoblja	5 420	0,03	3 702	0,02	68
	UKUPNO	22 422 219	100,00	22 707 067	100,00	101

Kapital i rezerve Poduzeća povećane su za 1 % u 1997. godini uključujući vrijednost šuma i zemljišta. Kapital i rezerve povećani su s osnove ulaganja u PBRŠ, OKFŠ i ostvarene dobiti Poduzeća u 1997. godini.

Dugoročna rezerviranja obuhvaćaju rezerviranja za OKFŠ i obračunate odštete – naknadu za sastojinu i naknadu za zemljište od korisnika šumskih površina za izgradnju objekata: HPT, "Hrvatske ceste", "Hrvatska vodoprivreda", "Hrvatska elektroprivreda" i dr.

Kratkoročne obveze

Osnovni dio kratkoročnih obveza čine obveze prema dobavljačima, obveze prema zaposlenicima, obveze za poreze, doprinose i druge pristojbe te ostale kratkoročne obveze. Ukupne kratkoročne obveze Poduzeća u odnosu na prethodno razdoblje povećane su 1997. za 34 %.

Kreditne obveze i zajmovi

"Hrvatske šume" financiraju tekuću proizvodnju i ulaganja u investicije iz vlastitih sredstava. Kratkoročnih obveza prema kreditnim institucijama nema, a dugoročne obveze odnose se na refinanciranje iz razdoblja prije osnutka Poduzeća.

Tablica 4. Račun dobiti i gubitka od 1.1. do 31.12.1997.

		Iznos u tisućama kn	
		1996.	1997.
1.	POSLOVNI PRIHODI	1 301 365	1 360 369
1.1.	Od prodaje u zemlji	901 507	897 294
1.2.	Od prodaje u inozemstvu	73 709	89 249
1.3.	Od kompenzacija, subvencija i dotacija	24	40
1.4.	Od vlastitih proizvoda, roba i usluga	321 693	301 854
1.5.	Ostali prihodi osnovne djelatnosti	4 432	71 932
2.	POSLOVNI RASHODI	1 342 858	1 359 053
2.1.1.	Povećanje vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda	0	0
2.1.2.	Smanjenje vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda	15 899	2 472
2.2.	RASHODI RAZDOBLJA	1 326 959	1 356 581
2.2.1.	Materijalni troškovi	360 921	371 458
2.2.1.1.	Sirovine i materijal	172 431	156 554
2.2.1.2.	Troškovi prodane robe	5 772	3 829
2.2.1.3.	Ostali vanjski troškovi (troškovi usluga)	182 718	211 075
2.2.2.	Troškovi osoblja	486 798	522 467
2.2.2.1.	Nadnice i plaće	262 169	291 885
2.2.2.2.	Porez, socijalno i mirovinsko osiguranje	224 629	230 582
2.2.3.	Amortizacija i vrijednosno usklađivanje dugotrajne imovine	60 144	51 839
2.2.4.	Vrijednosno usklađivanje kratkotrajne imovine	3 626	4 846
2.2.5.	Rezerviranje troškova i rizika	0	0
2.2.6.	Ostali troškovi poslovanja	415 470	405 971
3.	FINANCIJSKI PRIHODI	31 725	18 864
3.1.	Od sudjelujućih interesa s povezanim poduzećima	0	0
3.2.	Od sudjelujućih interesa s nepovezanim poduzećima	79	1 832
3.3.	Od ostalih ulaganja i zajmova iz stalne imovine s povezanim poduzećima	0	0
3.4.	Od ostalih ulaganja i zajmova iz stalne imovine s nepovezanim poduzećima	29 073	14 948
3.5.	Od ostalih interesa i slični prihodi s povezanim poduzećima	0	0
3.6.	Od ostalih interesa i slični prihodi s nepovezanim poduzećima	2 573	2 084
4.	FINANCIJSKI RASHODI	6 115	10 470
4.1.	Kamate, tečajne razlike od povezanih poduzeća	1	229
4.2.	Kamate, tečajne razlike od nepovezanih poduzeća	6 114	10 241
5.	UKUPNI PRIHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA	1 333 090	1 379 233
6.	UKUPNI RASHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA	1 348 973	1 369 523
7.	Izvanredni prihodi	59 680	36 171
8.	Izvanredni rashodi	17 849	24 308
9.	UKUPNI PRIHODI	1 392 770	1 415 404
10.	UKUPNI RASHODI	1 366 822	1 393 831
11.1.	DOBIT prije oporezivanja	25 948	21 573
11.2.	GUBITAK prije oporezivanja	0	0
12.	POREZ na dobitak	0	0
13.	Ostali porezi	0	0
14.1.	DOBIT nakon oporezivanja	25 948	21 573
14.2.	GUBITAK nakon oporezivanja	0	0
15.1.	DOBIT FINANCIJSKE GODINE	25 948	21 573
15.2.	GUBITAK FINANCIJSKE GODINE	0	0

BILJEŠKE UZ RAČUN DOBITI I GUBITKA

Financijska izvješća sastavljena su sukladno odredbama Zakona o računovodstvu, a pri njihovu sastavljanju primijenjeni su Međunarodne računovodstvene norme i Računovodstvena politika Poduzeća.

Tablica 5. Bilješke uz račun dobiti i gubitka – prihodi

RED. BROJ	O P I S	1996.		1997.		INDEKS 5/3
		000 kn	%	000 kn	%	
1.	Poslovni prihodi	1 301 365	93,44	1 360 369	96,11	105
2.	Prihodi od financiranja	31 725	2,28	18 864	1,33	59
3.	Izvanredni prihodi – vrijednost pronađene imovine	8 927	0,64	14 809	1,05	166
4.	Izvanredni prihodi – ostalo	50 753	3,64	21 362	1,51	42
	UKUPNO	1 392 770	100,00	1 415 404	100,00	102

Ukupni prihodi Poduzeća u tekućem razdoblju ostvareni su 102 % u odnosu na isto razdoblje 1996. godine. Na oslobođenom području Republike Hrvatske pronađena materijalna imovina procijenjena je po tržišnoj vrijednosti, što je povećalo izvanredne prihode u iznosu od 3 172 tis. kn. Na mirno integriranom području Republike Hrvatske pod zaštitom UNTAES-a pronađena procijenjena imovina iznosi 11 637 tis. kn, što je povećalo izvanredne prihode poduzeća.

Poslovni prihodi

Udio poslovnih prihoda u ukupnim приходima iznosi 96,11 %. U приходima i rashodima računa dobiti i gubitka prvi put u 1997. godini uključeni su i svi poslovni događaji nastali po osnovi financiranja znanstvenoistraživačkoga rada. Prema Planu sredstava iz naknada za korištenje općekorisnih funkcija šuma (čl. 70. Zakona o šumama) utrošeno je za znanstvenoistraživački rad 7 239 tis. kn.

Na povećanje posebnih prihoda Poduzeća za 5 % u 1997. godini utjecala je pozitivna razlika između sadašnje vrijednosti imovine u knjigovodstvu i procijenjene vrijednosti imovine koja je prenesena na novoosnovana društva s ograničenom odgovornošću.

Prodaju u zemlji čini 65,9 %, a udio prodaje u inozemstvu čini 6,6 % posebnih prihoda.

Prihodi s temelja uporabe vlastitih proizvoda, roba i usluga za vlastite potrebe pretežito se odnose na ostvarene radove u vlastitoj izvedbi u JBRŠ, PBRŠ i OKFŠ te iznose 301 854 tis. kn.

Fakturirani prihodi ne uplaćuju se u ugovorenim rokovima, što otežava održavanje solventnosti Poduzeća.

Tablica 6. Bilješka uz račun dobiti i gubitka – rashodi

RED. BROJ	O P I S	1996.		1997.		INDEKS 5/3
		000 kn	%	000 kn	%	
1.	Poslovni rashodi	1 342 858	98,24	1 359 053	97,50	101
2.	Financijski rashodi	6 115	0,45	10 470	0,75	171
3.	Izvanredni rashodi	17 849	1,31	24 308	1,75	136
	UKUPNO	1 366 822	100,00	1 393 831	100,00	102

Ukupni rashodi Poduzeća u tekućem razdoblju veći su za 2 % od ukupnih rashoda u 1996. godini, a u korekciji s ukupnim приходima rasli su podjednako. Izvanredni su rashodi povećani i zbog potraživanja za obračunate kamate IK "Gaj" d. d. Slatina i "Suvenir" Sirač, a na osnovi odluke Vlade Republike Hrvatske u iznosu od 2 424 tis. kn rashoda po inventuri. Poslovanje šumarija na oslobođenom teritoriju i teritoriju Republike Hrvatske pod kontrolom UNTAES-a povećava rashode tih uprava šuma.

Poslovni rashodi

Poslovni rashodi čine 97,5 % ukupnih rashoda.

Na rashode u 1997. godini utjecalo je više čimbenika. Na smanjenje rashoda utjecalo je smanjenje amortizacije jer je dio dugotrajne imovine prenesen na d. o. o. čime je prestala obveza obračuna amortizacije u Poduzeću, a počela u d. o. o. Amortizacija se obračunava po linearnoj metodi na pojedinačna sredstva. Povećanje rashoda nastalo je zbog povećanja mase bruto plaća i ostalih vanjskih troškova usluga. Smanjenje vrijednosti zaliha na kraju razdoblja utjecalo je na povećanje troškova razdoblja. Zalihe gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje vrednovane su u skladu s Računovodstvenom politikom i MRS-om 2 po neto vrijednostima.

Rashodi razdoblja

Rashodi razdoblja u 1997. godini veći su za 2 % u odnosu na 1996. godinu. Udio materijalnih troškova iznosi 27,4 %, troškovi osoblja čine 38,5 %, amortizacija 3,8 %, a ostali troškovi poslovanja 29,9 % ukupnih troškova razdoblja. U ostalim troškovima poslovanja uračunata su sredstva za financiranje obavljenih radova JBRŠ i PBRŠ po Zakonu o šumama i po Planu za 1997. godinu po stopama:

u jednodobnim šumama 20 % za JBRŠ

u raznodobnim šumama 15 % za JBRŠ

u šumama na kršu 15 % za JBRŠ

za PBRŠ 3 %,

sve od fakturiranih prihoda od prodaje drveta. Sredstva za JBRŠ i PBRŠ čine 14,17 % rashoda razdoblja.

Dobit

Ostvarena dobit prije oporezivanja iznosi 21 573 tis. kn, i to iz redovnog poslovanja 9 710 tis. kn, a iz izvanrednih aktivnosti 11 863 tis. kn. "Hrvatske šume" po izračunu poreza na dobit sukladno poreznim propisima nisu obveznik uplate poreza na dobit. Upravni odbor Poduzeća u skladu s odlukom Vlade Republike Hrvatske odlučilo je da se ostvarena dobit za 1997. godinu u iznosu od 10 000 tis. kn rasporedi u korist Državnog proračuna, što će se ostvariti u 1998. godini.

Tablica 7. Osnovni pokazatelji poslovanja od 1. 1. do 31. 12. 1997.

NAZIV		Pokazatelji ili iznos	
		bez šuma	sa šumama
POKAZATELJ UČINKA			
1.1.	Ukupni prihod iz redovitog poslovanja	1 379 233	1 379 233
1.2.	Broj zaposlenika	9 702	9 702
1.	Proizvodnost rada	142	142
POKAZATELJ AKTIVNOSTI PODUZEĆA			
2.1.	Ukupni prihod iz redovitog poslovanja	1 379 233	1 379 233
2.2.	Ukupna aktiva	1 774 397	1 774 397
2.	Koeficijent obrtaja ukupne imovine	0,78	0,78
3.1.	Prihodi od prodaje u zemlji i inozemstvu	986 543	986 543
3.2.	Potraživanja od kupaca	195 044	195 044
3.	Koeficijent obrtaja potraživanja	5,06	5,06
4.	Trajanje naplate u danima	72	72
5.1.	Potraživanja od kupaca	195 044	195 044
5.2.	Prihodi od prodaje u zemlji i inozemstvu	986 543	986 543
5.	Stupanj potraživanja	19,77 %	19,77 %
6.1.	Prihodi od prodaje	1 360 369	1 360 369
6.2.	Potraživanja	405 537	405 537
6.	Koeficijent obrtaja potraživanja	3,35	3,35
POKAZATELJ ZADUŽENOSTI			
7.1.	Ukupne obveze	361 245	361 245
7.2.	Ukupna aktiva	1 774 397	22 707 067
7.	Stupanj zaduženosti	20,36 %	1,59 %
POKAZATELJI LIKVIDNOSTI			
8.1.	Tekuća imovina	580 257	580 257
8.2.	Kratkoročne obveze	351 533	351 533
8.	Tekući odnos likvidnosti	1,65	1,65

NOVČANI TIJEK

Izvješće o novčanom tijeku rađeno je izravnom metodom, a u skladu s MRS 7 prikazuje primitke i izdatke novca i novčanih ekvivalenata razvrstanih na poslovne, ulagateljske i financijske aktivnosti te promjene na imovini, čime dopunjuje ostala, naprijed prikazana financijska izvješća.

Najveći iznos primitaka i izdataka ostvaruje se u skladu s naravi poslovanja Poduzeća u poslovnim aktivnostima. Tu primitke čini priljev novca po osnovi prodaje proizvoda i usluga (981 milijun), naplate kamata (5 milijuna), naknade za općekorisne funkcije šuma (123 milijuna) i ostaloga (35 milijuna). Poslovne izdatke čine isplate dobavljačima (406 milijuna), bruto plaće (439 milijuna), doprinosi na plaće (92 milijuna), naknade materijalnih troškova zaposlenicima (94 milijuna) i ostali poslovni izdaci (slivna vodna naknada, šumski doprinos, porez na promet, raspored dobiti u Proračun, osiguranje osoba i imovine i dr. – ukupno 116 milijuna). Neto novčani učinak poslovnih aktivnosti je negativan. To je, s jedne strane, posljedica neostvarivanja planiranoga iznosa novčanih primitaka, u prvom redu zbog već spomenutih i sve većih teškoća u naplati potraživanja od domaćih drvoprerađivačkih poduzeća, zatim otpisa i pretvaranja potraživanja od kupaca u dionice i dugoročne zajmove po odlukama Vlade Republike Hrvatske. Značajan utjecaj na negativan novčani tijek poslovnih aktivnosti ima i nastavak pada prodajnih cijena zbog smanjenja platežno sposobne domaće potražnje (teškoga ekonomskoga i financijskoga stanja hrvatskih poduzeća prerade drva) uz ograničavanje izvoza. S druge strane postupno jača pritisak porasta novčanih troškova i plaća.

O p i s	Svota u milijunima kuna
A) POSLOVNE AKTIVNOSTI	
- primici	1 144,7
- izdaci	1 146,9
- učinak	- 2,2
B) ULAGATELJSKE AKTIVNOSTI	
- primici	6,4
- izdaci	22,2
- učinak	- 15,8
C) FINANCIJSKE AKTIVNOSTI	
- primici	76,9
- izdaci	83,3
- učinak	- 6,4
NETO UČINAK	- 24,4
Novac na početku	30,3
Novac na kraju	5,9

Primitke za ulagateljske djelatnosti (investicije) čine primici od prodane imovine i primici od naknada po čl. 58. ZOŠ-a. Izdatke čine plaćanja za nabavu dugotrajne materijalne imovine (osnovnih sredstava) i ulaganja u biološku reprodukciju šuma prema članku 58. ZOŠ-a. Treba naglasiti da su u ovom izvješću (zbog primjene izravne metode) vidljivi samo izdaci vanjskim dobavljačima dugotrajne imovine. Ostala ulaganja u dugotrajnu materijalnu imovinu (npr. izgradnja cesta u vlastitoj izvedbi te radovi na biološkoj reprodukciji šuma) sadržana su u poslovnim aktivnostima kao izdaci dobavljačima, zaposlenicima i dr. Neto je financijski učinak ulagateljskih djelatnosti, kao i svih ranijih godina negativan jer se ulagateljske djelatnosti u pravilu trebaju financirati iz pozitivnoga neto učinka drugih aktivnosti i (ili) smanjenja novca i novčanih ekvivalenata u odnosu na stanje na početku godine.

Negativan neto učinak svih aktivnosti Poduzeća u 1997. godini uravnotežen je smanjenjem novca i novčanih ekvivalenata na kraju u odnosu na početak godine u iznosu od 24,4 milijuna kuna.

Navedeni podaci financijskoga izvješća za 1997. godinu, tj. računa dobiti i gubitka, posebno dijela o poslovnim prihodima i rashodima, bilance te izvješća o novčanom tijeku u 1997. godini upućuju na zaključak o nastavku postupnoga slabljenja ekonomskoga i financijskoga potencijala Poduzeća, uglavnom kao posljedice stanja i kretanja na tržištu drva i drvnih proizvoda te općih gospodarskih trendova. Valja naglasiti da se ekonomski problemi ne odražavaju na stanje šumskoga fonda te da se radovi na jednostavnoj i proširenoj biološkoj reprodukciji šuma odvijaju po planu i financiraju iz vlastitih sredstava. No, ako se nepovoljna gospodarska kretanja ne zaustave, situacija će, potencirana primjenom PDV-a, uskoro zahtijevati upotrebu izvanjskih izvora financiranja.

PREGLED FINANCIJSKOGA REZULTATA DRUŠTAVA S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

“Hrvatske šume”, p. o. Zagreb, u provođenju restrukturiranja Poduzeća osnovale su šesnaest društava s ograničenom odgovornošću. Udjel “Hrvatskih šuma”, p. o. Zagreb u novoosnovanim društvima iznosi 100 % temeljnoga kapitala. Sav temeljni kapital unesen je kao stvari.

Materijalna imovina prenesena je na društva po procijenjenoj vrijednosti. Utvrđena razlika između knjigovodstvene vrijednosti i procijenjene vrijednosti povećala je vrijednost imovine i prihode Poduzeća.

Društva s ograničenom odgovornošću počela su s poslovanjem:

od 1. 7. 1997. godine tri društva s temeljnim kapitalom od 6 770 800 kn

od 1. 10. 1997. godine osam društava s temeljnim kapitalom od 93 832 500 kn,

što ukupno iznosi 100 603 300 kn temeljnoga kapitala.

Od ukupno jedanaest društava s ograničenom odgovornošću koja su samostalno poslovala u 1997. dva su poslovanje 1997. godine završila s gubitkom.

Od 1. 1. 1998. godine počelo je poslovati još pet društava s ograničenom odgovornošću s temeljnim kapitalom od 59 293 000 kn.

Godišnja izvješća za skupštinu dostavljena su sa svim propisanim sadržajima za svako društvo njihovoj skupštini.

TABLICA 8. Pregled financijskoga rezultata d. o. o. za 1997. godinu u kunama

RED. BROJ	d. o. o.	PRIHODI		RASHODI		DOBIT ILI GUBITAK					
		PLAN 1997.	OSTVARAJ 1997.	PLAN 1997.	OSTVARAJ 1997.	PLAN 1997.	PRIJE OPOREZIV.	PLAN 1997.	POSLIJE OPOREZIV.		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
RAZDOBLJE POSLOVANJA OD 1. 7. DO 31. 12. 1997.											
1.	"AMBALAŽA" d. o. o., LANIŠĆE	0	1 244 391	0	1 580 553	0	-336 162	0	-336 162		
2.	"DRVNA GALANTERIJA" d. o. o., VRBOVSKO	2 453 500	2 204 667	2 370 000	2 142 902	83 500	61 765	0	61 765		
3.	"RIBNJACARSTVO" d. o. o., LIPOVLJANI	0	1 579 156	0	1 477 215	0	101 941	0	101 941		86 432
4.	CJELOKUPNO 1 DO 3	2 453 500	5 028 214	2 370 000	5 200 670	83 500	-172 456				
RAZDOBLJE POSLOVANJA OD 1. 10. DO 31. 12. 1997.											
5.	PRIJEVOZ, MEHANIZ. I GRADITELJSTVO BJELOVAR d. o. o.	4 900 000	5 195 694	5 264 000	5 652 928	-364 000	-457 234	-364 000	-457 234		
6.	MEHANIZACIJA I PRIJEVOZ ĐURĐEVAC d. o. o.	0	5 300 056	0	5 102 459	0	197 597	0	197 597		183 894
7.	MEHANIZACIJA, GRADITELJSTVO I PRIJEVOZ OGULIN d. o. o.	0	3 462 739	0	3 400 649	65 500	62 091	42 575	62 091		40 359
8.	MEHANIZACIJA, GRADITELJSTVO I PRIJEVOZ DELNICE d. o. o.	4 405 000	7 796 758	4 019 000	7 185 422	386 000	611 336	250 900	611 336		555 230
9.	GRADITELJSTVO, MEHANIZACIJA I PRIJEVOZ SENJ d. o. o.	0	6 091 220	0	5 412 277	0	678 943	0	678 943		678 943
10.	TRANSPORT I MEHANIZACIJA KARLOVAC d. o. o.	0	1 420 977	0	1 357 849	0	63 128	0	63 128		41 033
11.	"KAMENOLOMI" d. o. o., KRAŠIĆ	0	921 487	0	682 974	0	238 513	0	238 513		158 644
12.	PRIJEVOZ I MEHANIZACIJA KUTINA d. o. o.	0	4 744 074	0	4 706 872	69 250	37 202	0	37 202		37 202
13.	UKUPNO 5 DO 12	9 305 000	34 933 005	9 283 000	33 501 430	156 750	1 431 576				
14.	SVEUKUPNO 4+13	11 758 500	39 961 219	11 653 000	38 702 100	240 250	1 259 120				

Tablica 9. Temeljni kapital unesen u društva s ograničenom odgovornošću 1997. godine

RB	DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU	TEMELJNI KAPITAL, kn
1.	"RIBNJACARSTVO" d. o. o. LIPOVLJANI	2 087 300
2.	"DRVNA GALANTERIJA" d. o. o. VRBOVSKO	2 387 700
3.	AMBALAŽA" d. o. o. LANIŠĆE	2 295 800
	POČELO RADITI 1. 7. 1997; UKUPNO 1 - 3	6 770 800
4.	"PRIJEVOZ, MEHANIZACIJA I GRADITELJSTVO BJELOVAR" d. o. o.	19 714 000
5.	"MEHANIZACIJA I PRIJEVOZ ĐURĐEVAC" d. o. o.	10 153 000
6.	"PRIJEVOZ I MEHANIZACIJA KUTINA" d. o. o.	9 398 000
7.	"TRANSPORT I MEHANIZACIJA KARLOVAC" d. o. o.	5 606 000
8.	"KAMENOLOMI" d. o. o. KRAŠIĆ	797 500
9.	"MEHANIZACIJA, GRADITELJSTVO I PRIJEVOZ OGULIN" d. o. o.	9 535 000
10.	"MEHANIZACIJA, GRADITELJSTVO I PRIJEVOZ DELNICE" d. o. o.	28 113 000
11.	"GRADITELJSTVO, MEHANIZACIJA I PRIJEVOZ SENJ" d. o. o.	10 516 000
	POČELO RADITI 1. 10. 1997; UKUPNO 4 - 11	93 832 500
	UKUPNO	100 603 300

INFORMATIKA I SUSTAV VEZA

Položaj informatike u "Hrvatskim šumama"

Informatička zadaća u "Hrvatskim šumama" planira i vodi Informatička služba, a provode ih u svome radu sve službe u Direkciji, sve uprave šuma te šumarije i radne jedinice kao stvaratelji, nositelji i korisnici proizvodnih podataka i informacija.

Informatika je u "Hrvatskim šumama" strogo distribuirana djelatnost. Mjesta prihvata podataka nastoji se što više približiti mjestu njihova nastanka, a dobivenu poslovnu informaciju što brže i učinkovitije prenijeti do mjesta njezine uporabe.

Strojevna se osnova sastoji od približno 600 osobnih računala (PC), koja su raspoređena od same šume (sječine, stovarišta), preko šumarija i uprava šuma do Direkcije. Ako se na jednoj lokaciji nalazi više PC-a, oni se vežu u lokalne mreže (LAN).

Razmjena podataka između više lokacija izvodi se privatnim sustavima računalne pošte (E-MAIL), koji povezuju šumarije s upravama šuma, te uprave s Direkcijom. Sustavi računalne pošte osnivaju se na modemsnoj komunikaciji telefonskim linijama.

Organizacijsko-kadrovsko-obučnu podršku čitavom informatičkom sustavu daje Informatička služba, koja ima razvojno-operativnu skupinu u Direkciji i operativnu skupinu u svakoj upravi šuma. Sve potrebne programe izrađuju sami zaposlenici Poduzeća.

Programska rješenja

Tijekom 1997. godine je nastavljeno popunjavanje programske osnove. Radilo se na poboljšanju i dopuni već aktiviranih programskih sustava, ali i na razvijanju i sasvim novih programskih rješenja.

Programsa rješenja u izvještajnom razdoblju obilježava konačno stabiliziranje normi i korisničkoga sučelja te metodologije izrade programa, tako da su sve aktivnosti uglavnom bile usmjerene na dorade i dopunu pojedinih rješenja, te na svođenje postojećih sustava na norme "Hrvatskih šuma". Još samo nekoliko programa preostalo je izvan sustava i normi.

Planiranje i projektiranje

Dugoročno planiranje i projektiranje pokriveno je programima za izradu elaborata uređivanja šuma, održavanje baze podataka o šumama, a počela je primjena nekih GIS-ovih alata na probnoj razini. Sustav kratkoročnoga planiranja bio je udarni projekt i riješen je do razine primjenjivosti. Nastavlja se rad na njegovu nadopunjavanju.

Proizvodnja

U proizvodnji se programska rješenja upotrebljavaju uglavnom za potrebe evidencije proizvodnje. Značajan je napredak postignut uspostavljanjem sustava izvještavanja o proizvodnji koji će s novom godinom postati okosnica sustava za pomoć u upravljanju proizvodnjom Poduzeća.

Trgovnica

Na polju trženja u "Hrvatskim šumama" u primjenu je potkraj godine uveden novi programski niz koji osigurava računalno praćenje svih *outputa* iz Poduzeća i time postaje osnovni izvor podataka o tom obliku poslovanja. Pokriveno je sve od gotovinskoga plaćanja u šumarijama pa do najviše razine prodaje, sve s intenzivnim okupljanjem podataka i izvještavanjem.

Knjigovodstvo

Knjigovodstveni su programi stabilizirani i u redovitoj primjeni, a uvođenjem materijalnoga knjigovodstva u uporabu pokrivene su sve knjigovodstvene evidencije Poduzeća. Kao značajnu novinu valja navesti konsolidiranu bazu podataka o osnovnim sredstvima, koja je posljedak uredne evidencije u knjigovodstvu osnovnih sredstava.

Krajem izvještajne godine, a prigodom uvođenja novoga poreznoga sustava (PDV) uvedeno je u uporabu nekoliko novih programa i učinjene su znatne izmjene u postojećim programima koji opslužuju prodaju i nabavu, ili se napajaju podacima iz tih procesa. Naglasak pri tim intervencijama upravo je na integraciji tjeka podataka.

Plaće i financije

Program za obradu plaća u redovitoj je funkciji uz česte dorade, a od značajnijih prilagodaba jest prilagođavanje novomu poreznom sustavu i uspostava računalnih veza s Poreznom upravom. Također su određeni pomaci učinjeni u svezi s računalnim povezivanjem sa Zavodom za platni promet, tako da je računalno bezvirmansko plaćanje postalo uobičajeno, a modemska preuzimanje izvoda prošireno na sve žiroračune za koje nam to Zavod može osigurati.

Kadrovski poslovi

Sustav za praćenje kadrova i za obrambene poslove u obvezatnoj su uporabi, a tijekom izvještajnoga razdoblja ponovno je rađeno na daljnjem unapređenju i doradi obaju sustava.

Računalna opremljenost

Tijekom godine oprema je nabavljana dosta ograničeno zbog nekih koncepcijskih nedoumica. Tek se potkraj godine ipak pristupilo znatnijem popunjavanju pojedinih odjela i šumarija potrebnom opremom, jer se pojedina aplikativna rješenja bez takve intervencije ne bi mogla primjenjivati. Općenito, opremljenost je u Poduzeću konačno ujednačena. Opremljene su sve šumarije, radno intenzivne i s nekoliko računala, osigurani su normalni uvjeti rada u upravama šuma, a i u Direkciji. Dobar dio lokacija opremljen je modemima i na taj način izravno uključeno u sustav.

Komunikacijski sustav, nove tehnologije

U izvještajnoj je godini Informatička služba učinila znatne pomake u uključivanju novih tehnologija u svoj rad, i to na području NT operativnih sustava, intraneta i Interneta. Time su postavljeni temelji za znatne prodore u ove moderne tehnologije tijekom sljedeće godine.

U komunikacijskom dijelu situacija je složenija. Stalno ustrajavanje na integraciji i protoku informacija, uvođenje novih projekata u šumarije i sl. zagušilo je postojeći komunikacijski kanal. Sada već na tom području znatno zaostajemo i za potrebama, a i za stanjem u okruženju.

Telefonski je sustav u većem broju uprava dosta loš i dotrajao, a telefonska infrastruktura na pojedinim područjima slaba. HPT je znatno proširio telefonsku mrežu, te je u Poduzeću nabavljeno nekoliko mini centrala.

Sustav bežičnih komunikacija, koji se temelji na mobitelnom sustavu, upotpunjen je s nekoliko desetaka novih uređaja, uglavnom na prostorima intenzivne protupožarne zaštite, te desetak GSM uređaja za poslovne potrebe.

INTERNA KONTROLA I REVIZIJA

Služba interne kontrole i revizije u "Hrvatskim šumama" ustrojena je u drugoj polovici 1994. godine. Ona neposredno odgovara direktoru Poduzeća. Ustroj, zadaće, način rada, ovlasti i odgovornosti te službe utvrđeni su Pravilnikom o ustrojstvu i radu Službe.

Ulogu i značenje te službe treba razumjeti kao pomoć poslodavstvu u obnašanju njegovih temeljnih zadaća, a to su učinkovitost poslovanja, izvještavanje putem temeljnih funkcijskih i drugih izvješća i zaštita imovine.

Zadaće interne kontrole i revizije u prvom redu su:

- kontrola primjene zakona i propisa, te provođenje utvrđene poslovne politike u svim ustrojnim jedinicama Poduzeća
- preventivno djelovanje radi otklanjanja mogućih slabosti, nepravilnosti i pogrešaka u stručno-tehnoškom organizacijskom i materijalno-financijskom poslovanju
- izobrazba zaposlenika primjenom aktualnih znanstvenih spoznaja u struci.

Osim izvršavanja navedenih zadaća zaposlenici Službe interne kontrole i revizije surađivali su s ostalim službama u Poduzeću na rješavanju bitnih pitanja poslovanja, što je pridonijelo da se uloga službe ne shvaća samo kao nadzor, već kao bitan čimbenik uspješnosti poslovanja Poduzeća.

SAŽETAK

“Hrvatske šume”, p. o. Zagreb, kao jedinstveno poduzeće postoji i djeluje sedam godina, od kojih pet godina pod ratnim okolnostima. U 1997. godini mirnom reintegracijom Podunavlja “Hrvatskim šumama”, p. o. Zagreb, vraćeno je na gospodarenje 4,6 % površina kojima do 1997. godine zbog poznatih razloga nisu gospodarile.

Uređivanje šuma

Tijekom 1997. godine izrađena su 123 uređajna elaborata:

42 redovne revizije osnova gospodarenja
7 izvanrednih revizija osnova gospodarenja
55 godišnjih planova
14 programa za gospodarenje šumama
1 program za privatne šume
4 godišnja plana za privatne šume

Osim navedenoga sačinjen je i Prikaz podataka o miniranim šumama i objektima kojima gospodare “Hrvatske šume”, Plan korištenja šuma i šumskog zemljišta za ispašu stoke i Projekt financiranja gospodarenja šumama na kršu.

Ostvaraj uzgojnih radova i ulaganje u šumu

Radovi na *jednostavnoj biološkoj reprodukciji* (JBR) obavljani su približno propisu Šumskogospodarske osnove i planu.

Na *kršu* su osobito istaknuti njega, čišćenje sastojina, izrada protupožarnih prosjeka i motrenje radi pravodobnoga uočavanja požara.

Proširena biološka reprodukcija (PBR) ostvarena je u 1997. godini prema planu, ali ne i prema propisu Šumskogospodarske osnove.

Utrošena sredstva za JBR i PBR

Za radove jednostavne biološke reprodukcije u 1997. godini utrošeno je 240 192 233 kn, a za proširenu biološku reprodukciju 38 577 206 kn.

Proizvodnja sadnica i sjemenarstvo

Posađeno je 13,7 milijuna sadnica, od čega 12,03 milijuna iz vlastitih rasadnika. Prikupljeno je 27,5 t žira hrasta lužnjaka i 236 t žira hrasta kitnjaka, 752 kg sjemena jasena, 25 kg sjemena crne johe, 1 326 kg sjemena jele i smreke, te 859 kg sjemena borova i 740 kg žira hrasta medunca.

Trušenje sjemena obavlja se u priručnim trušnicama Poduzeća, a dorada u trušnici Šumarskoga instituta u Jastrebarskom.

Iskorištavanje šuma

Proizvedeno je 3 114 198 m³ drvnih sortimenata ili 8,5 % više nego u 1996. Ostvarena proizvodnja omogućila je rad drvne industrije te opskrbu pučanstva ogrjevnim drvom.

Zaposlenicima i strojevima Poduzeća ostvareno je 60 % sječe i izrade, 50 % privlačenja i 39 % prijevoza drva. Ostalo je obavljeno uslugama drugih.

Prodaja drva

Prodano je 3 131 937 m³, od čega na inozemno tržište 216 630 m³ ili 6,9 % po količini, a 11,9 % po vrijednosti.

Ukupni prihod u posljednje tri godine stagnira unatoč povećanim prodanim količinama.

Ostvarena prodajna cijena u 1997. godini iznosi 284 kn/m³ prema 293 kn/m³ u 1996. godini ili manje za 9,7 %, zbog čega je za 6,7 % više prodanoga drva ostvaren prihod veći za samo 0,3 %.

Cijena drvu već treću godinu pada zbog teškoga stanja u preradbi drva, što negativno djeluje i na stanje u “Hrvatskim šumama”, p. o. Zagreb.

Planiranje

Tijekom cijele godine radilo se na izradi novoga sustava za izradu plana potrebnog za planiranje u 1998. godini.

Razvoj

Služba za razvoj radila je na ujednačavanju tehnologija, normativa, metoda rada i boljoj informatizaciji cijeloga Poduzeća.

Ostvarena je suradnja sa znanstvenoistraživačkim ustanovama, što pridonosi svladavanju kratkoročnih i dugoročnih zadata Poduzeća.

Znanstvenoistraživački rad

Nastavljena je suradnja i financiranje znanstvenoistraživačkih projekata Šumarskog fakulteta i Šumarskog instituta.

Preustroj Poduzeća

U 1997. pojačano se radilo na preustroju Poduzeća. Tijekom godine osnovano je 16 društava s ograničenom odgovornošću, od kojih je 11 počelo raditi u 1997. godini, dok je 5 samostalno počelo djelovati 1. 1. 1998. godine. Donijete su odluke o osnivanju još 5 društava u djelatnosti turizma, ugostiteljstva i lovstva.

Investicije

Poduzeće je uložilo u tehničke investicije – prometnice, građevinske objekte, strojeve i opremu – 49 425 000 kn, što čini 5,1 % ukupnoga prihoda. Ukupna ulaganja u dugotrajnu imovinu s 8,9 % prihoda, a cjelokupna su ulaganja 30,4 % prihoda. Unatoč visokom udjelu u prihodu ulaganja još nisu dovoljna za otklanjanje posljedica ratom uništenih šuma, strojeva, građevinskih objekata i opreme.

Obnova i otklanjanje ratne štete

Prema konačnom obračunu "Hrvatske šume", p. o. Zagreb, pretrpjele su izravne ratne štete u iznosu od 897 245 000 kuna i neizravne (neostvarena dobit, štete na šumama itd.) u iznosu od 13 926 500 000 kuna.

U 1997. godini u obnovu je visokogradnji uloženo 8 030 311 kuna.

Zaštita šuma i ekosustava

Procjene obavljene 1997. godine pokazuju da se blago poboljšava zdravstveno stanje šuma u Republici Hrvatskoj. Utvrđeno je 23,6 % značajno oštećenih stabala, što je 8 % manje nego prethodne godine.

Uzrocima oštećenosti šuma drže se onečišćenost zraka, nepovoljne klimatske prilike (posebice suša), kukci i biljne bolesti.

Najviše pozornosti poklanjalo se zaštiti šuma od štetnika i biljnih bolesti, a u obalnom području od požara.

Lovstvo

"Hrvatske šume" u 1997. godini ostvarile su pravo lova u 38 lovišta, i to u 29 otvorenih, jednom ograđenom i u 8 uzgajališta na ukupnoj površini od 340 258 ha. Od te površine otvorena lovišta imaju 330 551 ha, ograđena 4 142 ha i uzgajališta 5 565 ha. Sa svim lovištima i uzgajalištima gospodarilo se u skladu s propisima lovnogospodarskih osnova.

Brojno stanje glavnih vrsta divljači, pa i odstrel, postupno se poboljšava.

Zaposlenici i plaće

Broj zaposlenih iznosio je 9 228, što je manje nego 1996. godine kada ih je bilo 10 122.

Plaće i ostali troškovi zaposlenika rasli su sukladno utvrđenoj politici plaća.

Ukupni troškovi plaća u 1997. godini porasli su 7,3 % u odnosu na prethodnu godinu.

Osiguranje imovine i osoba

U suradnji s "Croatia osiguranjem" d. d. u 1997. godini ostvareno je osiguranje od autoodgovornosti, osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti, kolektivno osiguranje i obvezno zdravstveno osiguranje.

Ostvareni rezultati poslovanja

Ukupni prihod 1997. godine ostvaren je s 1 415,4 milijuna kuna ili 2 % više nego u 1996. godini za koliko su porasli i ukupni rashodi.

Ostvarena je dobit u iznosu 21 573 milijuna kuna, što se s obzirom na sve teškoće u Poduzeću i hrvatskom gospodarstvu ocjenjuje uspješnim.

Informatika

Postojeći programski sustavi i dalje su se poboljšavali, ali su se razvijala i nova programska rješenja.

Ostale djelatnosti "Hrvatskih šuma"

"Hrvatske šume" sudjelovale su u pripremi i održavanju stručnih savjetovanja i skupova. Pomagalo se tiskanje znanstvenih i stručnih djela, a redovito je izdavan časopis *Hrvatske šume*. Ostvarena je suradnja sa šumarstvima drugih zemalja (Njemačka, Austrija, Mađarska, Češka, Slovačka, JP "Šume Herceg-Bosne").

Gospodarsko stanje Poduzeća

“Hrvatske šume” financiraju vlastitom akumulacijom ne samo jednostavnu nego i dio proširene biološke reprodukcije te tehničke investicije.

Prema odlukama Vlade RH neke su tvrtke sanirane tako da je njihov dug prema “Hrvatskim šumama” podmiren dionicama po nominalnoj vrijednosti, pretvara u dugoročne kredite ili otpisuje, što iznosi preko 40 milijuna kuna.

To narušava gospodarsku snagu Poduzeća, usporava obnovu zastarjele mehanizacije, otvaranje šuma, informatizaciju, obveze prema dobavljačima i zaposlenicima.

Zaključak

Poduzeće će nastaviti poboljšavati ustroj, racionalizirati rad, povećavati učinkovitost sustava i zaposlenika, prolađavati poslovanje tržišnim uvjetima, ravnomjerno razvijati sve dijelove Poduzeća te ostvarivati zadaće prema vlasniku, zaposlenicima i javnosti.

SAŽETAK ENGLISKI

SAŽETAK NJEMAČKI